

Náš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo ·

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt 2.

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XIV/STEVILKA 28

ČETRTEK, DNE 12. JULIJA 1962

CENA 2.— SILINGA

Naša gimnazija raste

Pred nami leži letno poročilo za šolsko leto 1961/62 v obsegu 55 strani. Prelistajmo ga in videli bomo, koliko požrtvovalnosti je v delu, ki ga vršijo na tem zavodu naši profesorji, pa tudi učenci!

Na gimnaziji je poučevalo 18 profesorjev. Šola je štela ob začetku preteklega leta 268 učencev, med temi je bilo 87 deklet. Šola je imela 7 razredov, prihodnje leto pa bo na slovenski gimnaziji prva matura.

Solo so med šolskim letom obiskali tudi časnikarji pod vodstvom g. sekojskega šefa Cecha ter delegacija ruskih šolnikov.

V 1. a razredu je bilo med 30 učenci 7 odličnjakov, v 1. b razredu med 31 učenci 10, v 2. razredu med 47 učenci 5 odličnjakov, v 3. a razredu je med 29 učenci 9 odličnjakov, v 3. b razredu sta 2 odličnjaka med 29 učenci, v 4. razredu pa je med 32 učenci 6 odličnjakov. 5. razred je obiskovalo 32 učencev in učenk, med njimi je bilo 8 odličnjakov, 6. razred je štel 21 učenca s 3 odličnjaki, v 7. razredu pa je bilo med 17 učenci 8 odličnjakov.

Iz kmečkih družin prihaja 100 otrok, iz delavskih 71, iz obrtniških 44; 42 staršev naših otrok je uradnikov in nastavljenecv, 5 je rentnikov, prost poklic pa ima 6 staršev naših otrok. 198 dijakov stanuje v domovih, 25 v mestu, 45 pa se jih vozi dnevno domov.

V minulem letu je dobilo 8 fantov in deklet enkratno študijsko pomoč od prosvetnega ministrstva po 1000.— S. Od delne vlade pa je dobilo 24 fantov in deklet enkratno študijsko pomoč v znesku od 600.— do 1000.— S.

Letno poročilo obsega vrhu tega več pripevkov gimnazijskih profesorjev. Profesor Marijan Rus je napisal oceno o akademiji slovenske gimnazije 3. junija 1962, o stoletnici Slomškove smrti razpravlja prof. dr. Vospersnik, o slovenski knjižnici poroča prof. Franc Inzko, zelo zanimiv je pogovor prof. dr. Czigana s koroško pesnico Milko Hartmanovo. Razpravo o elektrarni v Kazazah je napisal prof. David. »Polet v vesolje« pa je naslov študije izpod peresa prof. Močilnika, o mladinskem športnem dnevu pa poroča prof. Milan Kupper.

V letnem poročilu najdemo nadalje še razdelbo ur posameznih profesorjev, pregled naslovov šolskih nalog, nekaj misli o telesnem delu naše mladine v počitnicah ter poročila koroških listov o akademiji slovenske gimnazije.

V čestitki profesorskega zbora ravnatelju dr. Tischlerju za njegovo šestdesetletnico rojstva pa je povedano: Razveseljiva rast slovenske gimnazije lahko daje gospodu ravnatelju in nam vsem notranje zadovoljenje. Kakor doslej bomo tudi za naprej z vso ljubeznijo, z vsem znanjem in vso pridnostjo radi podpirali in pospeševali njegovo delo.

V kakšnem duhu vzgaja šola našo mladino, nam pa odkrije članek »Ob proslavi dneva avstrijske zastave na Dunaju«, ki ga je napisala Mojca Praper. Z njenimi mislimi naj zaključimo pregled dela slovenske gimnazije:

Silna potnpežljivost, borbenost in strastna želja po samostojnosti je porodila drugo republiko. Avstrijski narod se je takoj prvi dan spoprijel s stvarnostjo, odrinil vse, kar bi ga moglo razdvajati, in iskal tisto, kar ga je družilo. Bil si je svest odgovornosti za to malo državo in vedel je, da ne more biti nikjer življenje bolj svobodno, bolj pestro in človeka vrednejše kot na njenih tleh, ako se mu posreči obuditi bogate vire svoje preteklosti, grude, kulture in oblikovati človeka za novo sožitje med ljudmi na tej zemlji.

Ob obisku raznih zanimivosti Dunaja, pri delavnosti in vzajemnosti, smo spoznali notranjo silo naše države. Obnovljena poslopja, nove tovarne, elektrarne, ceste

Oblikovanje nove Evrope

Kanceler dr. Konrad Adenauer se je minul nedeljo vrnil v Bonn, potem ko se je teden dni mudil na uradnem obisku v Franciji. Ta obisk zapadnonemškega kancelerja pri generalu De Gaulleu ni bil navaden vljudnostni obisk na najvišji ravni, marveč mu pripisujejo politični opazovavci velik mednarodni pomen. Sam Adenauer je bil ob prihodu v Bonn sicer precej molčeč in je izjavil le, da njegov obisk v Franciji pomeni uspeh za Nemčijo, Francijo, Evropo in mir.

Že pred odhodom v Francijo so opazovavci napovedovali, da namerava Adenauer z De Gaulleom skleniti neke vrste meddržavno pogodbo, s katero bi proglasili Francijo, Zapadna Nemčija in Italija ustanovitve nekake »male Evrope«, ki naj bi predstavljala jedro bodoče evropske unije. Ta napovedovanja pa so naletela na huda nasprotovanja zlasti s strani svobodnih demokratov, s katerimi mora CDU sodelovati, odkar je iz zadnjih državnih volitev izšla precej oslabiljena. Zaradi splošne kritike, se zdi, je misel o jedru »male Evrope« zaenkrat odložena, čeprav trdijo, da bi tudi v ZDA ugodno sprejeli tako zamisel, kakor je dal vedeti minister Rusk v Bonnu in Parizu.

Sprecej hladnimi čustvi pa presoja Adenauerjev obisk v Parizu angleški tisk. V nobenem slučaju namreč ne mislijo Angleži dopustiti, da bi prišlo do evropske politične združitve brez njih. Ker pa mora Anglija najprej urediti svoje zadeve z državami

Angleške skupnosti, bi rada vsaj za nekaj let še zavlekla vprašanje politične združitve Evrope. Zato se kaže v angleških sodbah precejšnja zaskrbljenost, kajti vprašanja, o katerih sta razpravljala — kolikor je mogoče razbrati iz skopih poročil, se najbolj tičejo organizacije NATO in evropske integracije. V teh vprašanjih pa se pogledi Angležev precej razlikujejo od francoskih. Adenauer je sicer doslej nekako kolebal med obema novima prijateljema Nemcev, a tokratni obisk je vsekakor še bolj zblizal gledišča Bonna in Pariza.

Višek francosko-nemškega zblizavanja pa je bila mogočna skupna parada francoskih in nemških vojakov v Reimsu, kateri sta prisostvovala vladna šefa obeh držav. To je bila prva vojaška parada v zgodovini obeh evropskih sosedov, katerih zgodovina beleži le medsebojne spore in vojne. Tako je tokratni Adenauerjev obisk v Franciji vsekakor velik zgodovinski dogodek.

Na dan povratka kancelerja Adenauerja pa so bile tudi volitve v Porenju in na Westfalskem, ki so staremu politiku pripravile pravo razočaranje. V teh pokrajinskih volitvah je Adenauer ponovno izgubil za skoraj 5 odstotkov glasov, katere so v glavnem pridobili socialni demokrati. Ker so bile tokrat volitve na ozemlju, ki obsega skoraj eno tretjino vse Zapadne Nemčije, pripisujejo tem volitvam zelo velik pomen, ki zna biti odločilen za nadaljnje politično življenje v Nemčiji.

Koroški kmetje ponovno demonstrirajo

Zadnjo nedeljo so ponovno demonstrirali kmetje iz raznih okrajev Koroške in Štajerske. Z dolгими kolonami traktorjev so ponekod povsem onemogočili avtomobilski promet. Tako so kmetje »zasadili« cesto čez Pack, kjer so se zbrali kmetje iz Labotske doline in okolice Velikoveca. Prav tako so tudi kmetje iz okolice St. Vid ob Glini »zavzeli« Tržaško cesto in avtomobilisti so morali po več ur čakati, da je cestna policija omogočila nadaljevanje vožnje. Tem kmečkim demonstrantom so se pridružili tudi kmetje iz Štajerske, in tako se je pomikala po cesti med St. Vidom in Brežami kolona kakih 200 trak-

torjev. Kot poročajo, so bile manjše demonstracije tudi v okolici Feldkirchna, Spittala in Smohorja, ter na Solnograškem in Štajerskem.

Demonstracije je organizirala »Splošna kmečka zveza — Allgemeiner Bauernverband«, ki je bila pred leti ustanovljena na Gornjem Avstrijskem. Namen demonstracij pa je bil — kot druge tovrstne demonstracije v Avstriji — da dosežejo kmetje uresničenje svojih zahtev po regulaciji cen kmetijskih pridelkov in strojev ter po višek cene mleku. Demonstracije so bile zelo disciplinirane in nikjer ni prišlo do neredov.

Primorski Slovenci za svoje pravice

Kakor poroča »Demokracija«, glasilo demokratičnih Slovencev na Tržaškem in Goriškem, se primorski Slovenci v teh dneh še prav posebno zavedajo, da se ponovno odloča o njih usodi za bodočnost. Rimski parlament namreč razpravlja o Deželnem statutu za Furlanijo — Julijsko krajino. Ker imajo ti statuti veljavo ustavnih določil, zato je zelo važno, kaj bodo ti statuti določali o slovenski manjšini, ki živi na tem področju. V osnutku statuta je sicer rečeno: »V deželi so vsi državljani enakovrni, pa naj bodo katerekoli etnične skup-

itd. — vse to nam je govorilo, da so rane vojne zaceljene in da mi mladi lahko z upanjem in vero gledamo v bodočnost.

»Obisk naše prestolnice nam ni bil le prijeten izlet, temveč je pomenil za nas vse pobudo za nove storitve. Naloga nas mladih je, da po svojih močeh pripomremo k še lepšemu razcvetu naše države, katere simbol je rdečo-belo-rdeča zastava, prapor iskrenih stremeljenj po dobrem, plemenitem in vzvišenem.«

pine, in zagotovljena jim je obramba etničnih in kulturnih značilnosti. Tako torej statut zagotavlja tudi Slovincem njih pravice le v načelu. Zato list ugotavlja:

»Poudariti moramo, da prizadeti pripadniki slovenske narodne manjšine s tem nismo zadovoljni... Če bi torej tudi po ustanovitvi naše avtonomne dežele ostalo samo pri načelnih določilih, potem si moramo biti na jasnem, da nismo z njo, vsaj kar se tiče zagotovitve naših manjšinskih pravic in enakopravnega sožitja tukajšnjega prebivalstva, prav nič pridobili. (To jim že itak zagotavlja ustava. Op. ur)... Dejstvo je namreč, da smo Slovenci danes edina avtohtona manjšina v Italiji, katere manjšinske pravice še niso precizirane. Francozi v dolini Aoste in Nemci v Poadižju so to dosegli že z mirovnimi pogodbami, oziroma posebnimi mednarodnimi dogovori. Podoben bi bil v našem primeru kvečjemu položaj Slovencev, ki živimo na Tržaškem ozemlju. Tako torej vsi Slovenci v Italiji dejansko še vedno čakamo, da se naše pravice pravno veljavno uredijo.

Poslanec dr. Weiss sprejel učitelje dvojezičnih šol

V nedeljo, dne 8. julija t. l. se je zglašila pri državnem poslancu dr. Ludwigu Weißu delegacija učiteljev dvojezičnih šol, ki mu je iznesla v zvezi z novim zakonom o učiteljskem pravu svoje želje glede učne obveznosti učiteljev in šolskih upraviteljev na dvojezičnih šolah. Člani delegacije, ki jih je državni poslanec sprejel kot predsednik avstrijskega parlamentarnega šolskega odbora, so prosili, da bi se zavzel za ureditev, ki bi upoštevala težavno delo vzgojiteljev dvojezičnih šol.

Državni poslanec dr. Weiß, kateremu so učitelji izročili tudi obširno spomenico, je obljubil, da bo podprl na Dunaju njih želje in predloge za pravično ureditev omenjenega vprašanja.

Pedagoški teden

TEČAJ UČITELJEV DVOJEZIČNIH ŠOL

Več sto učiteljev se je zbralo v ponedeljek, 9. julija, v veliki dvorani Doma glasbe k otvoritvi letošnjih Pedagoških tednov. Deželni šolski nadzornik Haselbach je omenil v pozdravnem govoru, da bodo predavali letos učiteljem v 19 seminarjih pod geslom letošnjih Pedagoških tednov: »Igraj in šolske proslave na osnovni šoli«.

Glavni in skupni referati učiteljev iz vseh seminarjev so bili: »Vzgoja k delu in igri«, »Razvoj avstrijske državne miselnosti« in »Avstrija med leti 1819 do 1918«.

V okviru Pedagoških tednov je bil tudi letos tridnevni tečaj za učitelje dvojezičnih šol s sledečimi predavanji: »Metodična, šolskoorganizacijska in didaktična vprašanja dvojezičnega pouka« (vladni svetnik L. Just), »Sodoben pouk branja nemškega in slovenskega jezika otrokom v veselje« (okrajni šolski nadzornik S. Mairitsch), »Nove poti za uspešno ustno izražanje pri slovenskem pouku« (nadučitelj V. Vauti), »Slovenska literatura na višji šolski stopnji osnovne šole in na glavni šoli« (prof. dr. V. Inzko), »Pisanje in branje hkrati na dvojezični šoli« (učiteljica T. Lauegger), »Igra in rima na nižji in srednji šolski stopnji ljudske šole« (nadučitelj H. Velik), »Izbrana poglavja iz slovenske slovnice« (prof. J. Messner), »Priprava proslav na dvojezični šoli« (nadučitelj R. Vouk), »Izbor pesmi in njih obravnava pri pouku slovenščine na višji stopnji osnovne šole ter na glavni šoli« (nadučitelj V. Polanšek), »Življenjski in nazorni dvojezični domoznastveni pouk« (nadučitelj M. Srienc), »Pot do dobrega spisa« (nadučitelj V. Koschutnig) in »Običaji na dvojezičnem ozemlju« (prof. dr. P. Zablatnik).

ZOPET LETALSKA NESREČA

94 potnikov je našlo smrt pri letalski nesreči, ki se je zgodila v bližini Bombeja. Letalo »DC-8« je bilo last italijanske letalske družbe »Alitalia« in bi moralo 6. julija zvečer pristati v Bombeju. Po dveh dneh so letalo našli, ko so zvedeli, da so indijski pastirji odkrili truplo nekega potnika v oddaljenosti kakih 300 km od cilja pristanka.

Dopovedati je treba oblastem in javnemu mnenju, da takšen položaj, ki je predmet stalnih trenj, nesigurnosti in ima za posledico občutek zapostavljanja, ne more trajati večno. Slovenske manjšinske pravice je treba opredeliti. Naj se to zgodi v statutu dežele, ki bo obsegala vse kraje, v katerih žive v Italiji Slovenci, ali pa s posebnim zakonom, toda zakonom, ki ga je treba ne samo obljubiti, temveč tudi izdelati in proglasiti; eno ali drugo moramo doseči.

Politični teden

Po svetu . . .

Čeprav so na vidiku počitnice in se ne le premožni ter mogočni, marveč tudi mali človek iz današnjega visokega življenjskega standarda že kar redno podaja na večtedenski dopust ali počitnice, še vendar ni nobenega znaka, da bi močje, ki delajo svetovno politiko, mislili na svoj oddih. Zato ni tudi v minulem tednu manjkalo sestankov, zborovanj, obiskov politikov in različnih parlamentarnih delegacij. Tako zborujejo v Kairu, v Ženevi, v Parizu, Otavi, Rabatu in še bogve kje. In to ni najslabše znamenje; saj je neki velik politik dejal, da neposredne nevarnosti za mir ne bo tako dolgo, dokler bodo politiki zborovali.

Ogrožena svoboda . . .

Alžir je postal samostojna država, a že nekaj ur po plebiscitu se je že razvila srdita borba za oblast med različnimi strujami muslimanske Osvobodilne fronte, ki more postati usodna za deželo. Predsednik začasne alžirske vlade Ben Keda, ki je odstranil nekaj visokih častnikov iz alžirske vojske, hoče na vsak način preprečiti, da bi prišle v Alžir uporne čete Ben Bellaha. Ta je namreč vodja muslimanske skrajne skupine, ki — baje — hoče uvesti v Alžiru komunističen režim po vzoru Fidel Castra.

Vodja zmerne skupine Alžirske fronte, Francozom naklonjeni Abderaman Fares, hoče sestaviti enotno vlado, ki bi naj vključila tudi francoske sodeželane; na čelo bi ji rad postavil Ben Kedo, pa tudi upornega Ben Bello bi rad pridobil za vstop v vlado; v nasprotnem slučaju pa ga bo uradno proglasil za upornika. Zdi se, da so arabski narodi zelo zainteresirani nad razvojem v Alžiru. Trudijo se zato, da bi spor čimprej odstranili. Tudi so povabili v Rabat zastopnike obeh struj in po nekaterih poročilih je upanje veliko, da bo tudi ta spor kmalu rešen.

Nastale zmešnjave skušajo izrabiti poslednji ostanki OAS, ki so konec prvega tedna samostojnosti Alžira povzročili pravi masaker in streljali na množico 200 tisočev Alžircev in pri splošnem streljanju povzročili smrt kakih 100 manifestantov.

O Laosu sklepajo . . .

Mednarodna konferenca v Ženevi nadaljuje svoje delo in pripravlja besedilo pogodbe o premirju v deželi in upostavitvi nevtralne dežele. Sosednji Južni Vietnam pa je že obtožil »neutrarno laosko vlado«, da se vmešava v njene notranje zadeve. Računajo, da bodo pogajanja med vzhodnimi in zahodnimi stališči toliko vzporedili, da bodo konec tedna že mogli pogodbo podpisati. Največje težave povzroča dvoje vprašanj in to sta vprašanje odnosa Laosa do vojaško-politične organizacije SEATO in pa vprašanje vzpostavitve treh doslej sovranih vojaških zvez v eno laosko vojsko.

Na Vzhodu ni kruha . . .

Dovolj je že bilo slišati o prehranbenih skrbih v Sovjetski zvezi. Kmetijstvo je odpovedalo, ker so ga dolga leta povsem zanemarjali. Isti pojav pa moremo zaznavati tudi pri vseh ostalih državah vzhodnega bloka. Da preživlja rdeča Kitajska gospodarsko krizo, je splošno znano. Isto pa velja tudi za evropske satelitske države. Saj že kar stalno potujejo razne gospodarske delegacije v Moskvo in drugam in skušajo obnoviti ali tudi vpostaviti gospodarsko sodelovanje.

Tudi v Vzhodni Nemčiji se gospodarska

. . . in pri nas v Avstriji

Kancler Gorbach je uspel

V zunanjepolitičnem življenju Avstrije je gotovo bil obisk dr. Gorbacha v Sovjetski zvezi največjega pomena. Šlo je namreč za rešitev vprašanja, kako naj Avstrija ohrani dobre odnose do držav vzhodnega bloka, istočasno pa se vključi v gospodarsko življenje zapadne Evrope v okviru EWG. Z drugimi besedami se to pravi, kako naj v tem odločilnem trenutku ohrani svojo nevtralnost, za ceno katere si je pridobila samostojnost po drugi svetovni vojni.

Čeprav so bili izgledi ob prvih srečanjih v Moskvi precej slabi, se je avstrijskemu kanclerju dr. Gorbachu vendar posrečilo, da je prepričal sovjetske voditelje o iskrenosti zatrdil Avstrije, da bo še v naprej ostala osnova njene zunanje politike nevtralnost in da se v ničemer ne bo dala vezati, kar bi bilo naperjeno proti komurkoli. Avstrija namreč ne misli postati polnovreden član EWG in bo tudi pri prihodnjih pogajanjih za svoje sodelovanje pri EWG poudarjala dolžnosti, ki izvirajo iz njenih obveznosti po državni pogodbi.

Vsa ta pojasnila in zagotovila so sovjetski voditelji vzeli za vidnim zadovoljstvom na znanje, kar pomenja velik uspeh avstrijske delegacije, vendar pa je predsednik Hruščev še posebej poudarjal, da nosi za bodočnost vso odgovornost avstrijska vlada, kakšni bodo odnosi med obema državama, in ponovno ugotovil, da mora priznati, da ti medsebojni odnosi doslej niso bili le dobri, marveč celo prav prišrčni.

Vlada ima skrb

Vlada na Dunaju ima polne roke dela, čeprav so že nastopili meseci počitnic. Večajo se namreč gospodarske skrbi in tudi bližajoče volitve že mečejo svoje sence na delovno partnerstvo obeh velikih vladnih strank. Pa tudi bodoči državni proračun, ki je vsako leto preizkusni kamen, že zaposluje posamezna ministristva, kajti tudi v tem slučaju velja: »Kdor prej pride, prej melje.« Kancler dr. Gorbach pa je v radijskem govoru poudaril, da se bodo pri državnem proračunu držali le tega, kar bo v korist vsemu ljudstvu in zato proračun ne

kriza vedno bolj veča. Zgodba o podpori ali o odkupu življenjskih potrebščin iz Zapadne Nemčije je končala z neuspehom in sedaj ostane edino še Vzhod, kateremu pa vobče primanjkuje živeža. Tudi je opaziti, da medsebojni obiski, kot je obisk treh visokih osebnosti iz Panikowa v Poljski in Čehoslovaški, kažejo, da je potreba velika, kar je razvidno iz skromnih in splošnih uradnih poročil. Vobče pa je zanimivo, da se kar splošno države s socialistično ureditvijo po skoraj 20-letnem načrtnem gospodarstvu in po tolikih napovedih skorajšnje dosege splošnega blagostanja naenkrat vse znajdejo v prehranbenih težavah, ko druge države s svobodnim gospodarstvom morajo že razmišljati, kam bi s svojimi pridelki.

sme postati žrtev partijskih interesov. Ta odločnost njegove stranke je tolikšna, da bi ob neuspehu bili pripravljeni dati besedo ljudstvu samemu.

Dr. Gorbach je tudi napovedal, kaj vse še mora njegova vlada izvesti; med ta še neresena vprašanja spadajo: znižanje carin, nadaljnja reforma pokojnin, ureditev cen za mleko in šolski zakon.

Vatikan — Avstrija

Konkordat med Vatikanom in Avstrijo je sicer v precejšnjem delu že v veljavi, vendar še vedno obstojajo nekatera vprašanja neresena. Eno takih neresenih vprašanj je bila tudi šolska zakonodaja in ureditev katoliških šol v Avstriji. Te dni pa so tudi v tem prišli do sporazuma in papeški nuncij na Dunaju nadškof mons Rossi ter zunanji minister dr. Kreisky sta podpisala pogodbo, ki ureja šolske zadeve med Cerkvijo in državo. Najvažnejša postavka tega sporazuma je, da bo priznala država katoliškim šolam popolno enakopravnost z državnimi šolami in jim nudila tudi, izdatno denarno pomoč.

Umetnost združuje narode

V viteški dvorani na gradu Porcia v Spittalu je bila prisrčna slovesnost, ko je deželni glavar Ferdinand Wedenig v soboto odprl umetniško razstavo, ki nosi naslov »Sodobna umetnost v Sloveniji«. Kulturni referent mesta, deželni poslanec dr. Luptovits, je po uvodni orkestralni točki domačega komor. orkestra pozdravil številne zastopnike avstrijske in slovenske politične ter prosvetne javnosti, med katerimi so bili deželni glavar Wedenig, župan Schöber, predsednik sveta za kulturo Slovenije, Beno Zupančič, generalni konzul v Celovcu Boris Trampuž, ravnatelj Moderne galerije v Ljubljani, dr. Kržišnik, slovenska slikarja prof. Božidar Jakac in Joža Horvat - Jaki ter okrajni glavar dr. Trattler in kulturni referent Koroške dr. Rudan. Govorniki so poudarjali velik pomen medsebojnega kulturnega sodelovanja med narodi, zlasti pa še med sosedi, kajti najnovejša in najplemenitejša pot do medsebojnega razumevanja je pot umetnosti.

mladi literati prirediti letos tudi po podeželju literarne večere, da s tem seznanijo širšo publiko s svojim ustvarjanjem in tako skušajo zbuditi tudi še novih sodelavcev ali vsaj odjemalcev za svoje publikacije.

Na napovedani večer se je zbralo kar precej poslušavcev, predvsem mladine. Tudi od drugod so prišli in dr. Zablatnik je kot predsednik KKZ vodil to kulturno prireditev.

Na sporedu je bilo čitanje pesmi treh stebrov »Mladja« in sicer so čitali Boro Kostanek, Miško Maček ter Darle Nitko. Čeravno je bilo že pozno, smo z velikim zanimanjem poslušali mlade pesnike, ki nam skušajo v prijetno tekočem ritmu prikazati lepoto materine besede in polnost čustvovanja mladih src. Mladi avtorji so bili za svoja prečitana dela nagrajeni s hvalečnim priznanjem s strani poslušavstva, čeprav so nekateri izrazili željo, da bi ob takih prilikah radi slišali tudi kaj lažjega iz zakladnic pesnikov, kot je bil n. pr. Gregorčič. Tudi razgovor je bil zelo živahen in je prav gotovo tudi našim mladim literatom dal marsikako pobudo za bodočnost, kajti tako strokovnih literarnih razgovorov, kot so potekali ob tem večeru, ne bodo mogli slišati ob vsaki priliki.

Tokratni literarni večer je bil zares lep in bi si ga še želeli.

SLOVENC

doma in po svetu

Ljubljanski pevci v Nemčiji

Akademski pevski zbor Tone Tomšič iz Ljubljane je gostoval na drugem nemškem študentskem glasbenem festivalu v Tübingenu, nad katerim ima pokroviteljstvo predsednik republike dr. Lübke. V okviru festivala so ljubljanski pevci nastopili tudi v Stuttgartu, a posebno lep uspeh so dosegli v Tübingenu samem. Na festivalu je nastopilo 20 pevskih zborov z največjih nemških univerz, medtem ko so bili ljubljanski študentje edini tuji gostje. Zbor ljubljanskih študentov »Tone Tomšič« se zdaj odpravlja na turnejo po velikih mestih Zah. Nemčije. Nastopil bo v Berlinu, Hamburgu, Hannoveru, Darmstadtu, Kölnu, Münchenu, Aachenu in Koblenzu. Nastopili bodo tudi še v Stuttgartu, kjer bo prenašala njihov nastop televizija.

Msgr. Oman je šel v pokoj

Dolgoletni župnik ene največjih slovenskih župnij v Severni Ameriki pri Sv. Lovrencu v Clevelandu, msgr. John J. Oman je zaradi let zaprosil za pokoj. Škof ga je imenoval za častnega župnika in ga povabil, da ostane pri Sv. Lovrencu. Msgr. Oman pa se je odločil, da gre na večer svojega življenja preživeti v svoje rodno mesto Minesota k svojim sorodnikom.

Na njegovo mesto pa je prišel za novega župnika č. g. Francis Baraga, ki je bil dozdaj kaplan pri Sv. Kristini v Evclidu, kamor pojde dosednji kaplan od Sv. Lovrenca č. g. Victor Cimperman.

Msgr. Oman je v svojih dolgih letih župnikovanja pri Sv. Lovrencu veliko storil za versko in kulturno rast slovenskega življa v Clevelandu, kjer je največja slovenska naselbina v Ameriki. Z veliko ljubeznijo in razumevanjem je pomagal staro in novonaseljencem brez razlike. Njegove zaslugi za slovenske izseljence so z zlatimi črkami zapisane v kroniki slovenskega izseljenstva.

Koliko je slovenskih misijonarjev

Število slovenskih misijonarjev in misijonark, ki delujejo v misijonih med pogani v vseh delih zemeljske oble, je sledeče: njih skupno število je 56; med temi je 30 moških in 26 žensk. Največ jih je v Pakistanu in Indiji; tam jih namreč deluje kar 18. Na drugem mestu je Afrika, kjer jih je 17; sledijo pa jim ostale poganske dežele jugovzhodne Azije, kot so: Japonska 6, Burma in ostala južna Azija 5, Formosa 4, Honkong 3; ostali trije pa so v drugih krajih.

Vsak krščanski narod ima dolžnost, da skrbi najprej za svoje misijonarje. Tudi Slovenci so v precejšnji meri izpolnili to dolžnost. Zbrali so 6469 dolarjev, kar bi odgovarjalo okrog 180.000 šilingom.

Goriški Slovenci novemu škofu

Kot je znano, so v Gorici dobili novega nadškofa v osebi msgr. Andreja Pankracija, ki je želel sestati se posebej s slovenskimi duhovniki, katoliškimi organizacijami in vobče z zastopniki slovenskega življa na Goriškem. V ta namen so pripravili goriški Slovenci svojemu nadškofu slovesno srečanje v novem katoliškem domu, ki je čast in ponos goriških Slovencev.

Zadnjo nedeljo so zato povabili g. nadškofa v krasno dvorano Katoliškega doma in za to priliko pripravili pester spored z govori in petjem. G. nadškofa je sprejel starosta goriških duhovnikov, msgr. Novak, nakar so najprej najmanjši pozdravili visokega gosta. Združeni zbori so pod vodstvom č. g. Jerčija, ki je moral prevzeti veliko delo pokojnega g. prof. Fileja, zapeli mogočen »Ecce sacerdos«. V imenu duhovščine in kat. organizacij je nagovoril g. nadškofa prof. dr. Močnik, v imenu katoliških laikov pa njih zastopnik. Pestrost srečanja g. nadškofa s slovenskimi verniki s slovenskega ozemlja škofije so povzdignili nastopi posameznih zborov iz mesta in podeželja.

Koncert »Korotana« v Torontu

Na povabilo cerkvenega odbora New-Torontske župnije je 28. aprila clevelandski zbor »Korotana« nastopil v tamkajšnji farni dvorani.

Ob zelo lepi udeležbi je koncert priznanega pevskega društva dobro uspel. Na sporedu so bile narodne pesmi, med katerimi je bilo tudi nekaj koroških (kar je hvalevredno, saj nosi zbor ime po naši deželi). Tako je ženski zbor zapel koroško »Oj, ta mlinar«, moški pa znano »Pesem o rojstvu« v priredbi Luke Kramolca, ki je bila v Torontu verjetno prvič zapeta. Prav ta pesem je najbolj »vzgala« in morali so jo ponoviti. Pri tem pa kritik priporoča, da naj bi zbori v takem slučaju dodali kako novo kitico in kot primer navaja kitico, ki verjetno niti pri nas ni znana: »Katera mati ma dojst otrok, — nema nikol prav praznih ruok: — aden pra ji (= pri nji) pupa, — drugi papa, — tretji pa za durmi k...«

KULTURNI OBZORNİK

Petletnica smrti arhitekta Jožeta Plečnika

Pet let je že minilo, odkar je umrl v Ljubljani največji slovenski inženir in stavbni graditelj arh. Jožef Plečnik. Njegova mednarodno priznana dela stavbarske umetnosti so biser, ki ima trajno vrednost; hodil je namreč povsem svoja pota, povsem izvirna in vendar vedno tako skladna z okusi in čustvovanji sodobnosti.

Njegova življenjska pot ga je vodila preko mej ožje domovine; sledi njegovega dela najdemo zato na Dunaju (palača Zacherl), v Pragi (Hradčani in cerkev Srca Jezusovega), v Beogradu, Zagrebu, največ pa v Ljubljani. Mogli bi celo reči, da je današnji obraz bele Ljubljane oblikoval prav arh. Plečnik; saj na vsak korak naletiš na njegove umetnine. Regulacijo Ljubljane in njenih pritokov skozi mesto je zamislil on, tržnice, mostovja, prelepi Tivoli in Kongresni trg ter še druge lepote današnje Ljubljane pričajo o neizčrpnih zakladnici čudovitih Plečnikovih načrtov. Pa tudi cerkve v Ljubljani in vsej Sloveniji hranijo nešteto njegovih umetnin; pa naj bodo to predelave starih cerkva ali njih oprema ali svete posode (posebno veselje je imel s kelihi), vse to je delal z neakadsko zbranostjo in preciznostjo. Nje-

gova največja spomenika cerkvene umetnosti sta cerkev v Šiški in cerkev za Bežigradom ter žale s svojimi pogrebnimi kapelicami v Ljubljani.

Da je zlasti naša mladina mogla vsaj v skromni obliki obhajati petletnico smrti arh. Plečnika, mora biti hvaležna g. patru Romanu Tomincu iz Ljubljane. Na svoji poti proti domu skozi Celovec se je g. pater za hip ustavil tudi v Celovcu in je imel v četrtek zvečer v Mohorjevi hiši predavanje o arhitektu Plečniku ter tudi kazal v skioptičnih slikah najvažnejša njegova dela. Dijaki gimnazije in lepo število gostov iz vrst koroške slov. inteligence so z velikim zanimanjem sledili predavanju; saj je g. pater bil eden najožjih prijateljev rajnega arhitekta Plečnika.

Ob koncu predavanja so naši dijaki zapeli tudi par pesmi, da s tem počastijo spomin velikega moža. Pa tudi pater Roman je bil vidno ginjen nad polnostjo življenja naše mladine, ki kar ni mogla prikriti počitniškega razpoloženja; saj je bil to zadnji dan šole.

Literarni večer v Št. Janžu

Prvi letošnji literarni večer »Mladjevc« je bil pred kratkim v Št. Janžu. V okviru Kršč. kult. zveze nameravajo naši

Spoštovani gospod kanonik!

V žvalbeški fari Ti je pred šestdesetimi leti stekla žibelka, tam je bila Tvoja prva farna cerkev in tam je stala Tvoja prva šolska klop. Razgledani župnik Uranšek Te je napotil na šentpavelsko gimnazijo in prvič v življenju sva se srečala na dijaškem sestanku pri Šercerju v Smihelu leta 1919. Skupno naju je vodila pot do 9. julija 1922, ko smo kot maturantje prestopili prag celovške gimnazije. Ti si iskal nadaljnje šolanje v celovškem bogoslovju, mene pa je usoda zanesla na dunajsko univerzo. V mislih in z najboljšimi željami smo spremljali življenjsko pot drug drugemu.

Ko si po raznih kaplanskih mestih bil izvoljen, da spremljaš svojega škofa dr.

Adama Hefterja od fare do fare, si imel priložnost, da vidiš potrebe slovenskih vernikov krške škofije iz najbližje bližine.

Železna Kapla je bila Tvoja naslednja fara. V najtežjih časih Koroške in koroških Slovencev si stal med dvema ognjema in to ne kot opazovalec, marveč kot pomočnik tistim, ki so bili najbolj pomoči potrebni. Mnogo si videl in mnogo v tem času doživel. Velik se mi zdiš, dragi prijatelj, ker si znal v tem času odpustiti in molčati. V Tvojem župnišču so našli zavetišče vsi, ki so bili zasledovani in v življenjski nevarnosti, sitili si lačne in napojili žejne, kakor Ti je veleval nauk Kristusa in kakor Te je naučila Tvoja dobra mati.

Kapelški grabni pa pojo tiho pesem o teh težkih letih, ko je tam župnikoval Aleš Zechner.

Občudovali smo Tvoje delo po vojni, ko si obnovil farno cerkev, ko si gradil farni dom, ko si popravil cerkev pri Maniji Devici v Trnju. Tvoja železna volja je premostila vse težave in ovire in končno dovedla do uspeha. Koliko pa je v tem času ostalo pri Tvojem delu nevidnega, to pa ve Nekdo drug.

Preselil si se v središče svoje lastne dekanije v Doberlo ves. Tu si v najkrajšem času tudi postavil farni dom, do konca popravil farno cerkev, obnovil podružnice. Ko je bilo to delo večinoma opravljeno, Te je čakalo odgovornejše mesto med celovškimi kanoniki.

Kdor stoji na fronti, ta je izpostavljen seve tudi vsej kritiki. Vsakemu in tudi Tebi se je godilo tako. Predobro vemo, koliko si stonil ob obnovi Mohorjeve družbe in poživitvi tiskarne. Ko je ta velika slovenska kulturna ustanova pričela iz nič, si romal po deželi gor in dol ter iskal sredstva za obnovo tiskarne.

Ko je leta 1956 nastajalo zavetišče slovenski mladini, ki poseča celovške šole, si bil zopet med prvimi, če ne prvi, ki je stonil ne samo to, kar je bil kot predsednik storiti dolžan, marveč vse, kar je kot človek in kot Slovenec zmogel. Le malokdo ve, koliko truda si vložil, koliko časa si posvetil temu vprašanju in tej nalogi, koliko si osebno žrtvoval.

Seve ni življenja brez razočaranja. Tudi Tebi taka razočaranja niso bila prihranjena. Če pa za koga izmed nas, tako veljajo Gregorčičeve besede za Tebe, dragi gospod kanonik: »Ne plaši se znoja, ne straši se boja, saj moško dejanje krepčuje moža, a pokoj mu zdrave moči pokonča.« Ti se nisi ustrašil ne dela in ne boja in tako smemo ob Tvoji šestdesetletnici upati in želeti, da boš še dolga leta zdrav in čil deloval v prid in blagor nas koroških Slovencev.

Tvoj sošolec Joško.

Voščilom se pridružujejo vse slovenske katoliške organizacije na Koroškem, ki se zahvaljujejo mil. g. kanoniku za njegovo požrtvovalno delo, kjerkoli ga je vršil v dobro svojega naroda. Bog mu poplačaj ves trud. Na mnoga leta!

seji v aprilu 1875 so imenovali za upravnika tehničnega vodja Goleta. Ta se je za tiskarno zelo trudil in so mu prisodili nagrado sto goldinarjev.

Ta tiskarnica je bila seveda zelo majhna. Bila je tam na voglu Trga Sv. Duha in Beljaške ceste, kjer stoji v stenski vdolbini kamniti ribič, o katerem je naš pesnik Anton Medved zložil pesem v Slovenskih legendah. V tej hiši ni bilo prostora za skladišče papirja in knjig. Poleg tega je bila to tuja hiša, čeprav takrat še slovenska.

Nujna potreba je narekovala tiskarni lastno stroho. Zato je odbor aprila 1878 sklenil kupiti od barona Sternečka za 27.000 goldinarjev hišo na Benediktinskem trgu št. 93. To se je tudi zgodilo. 10.000 goldinarjev so takoj plačali, ostalo pa se je knjižilo na hišo. S tem je bil dan pogoj za nadaljnji razmah Mohorjeve tiskarne.

Novo hišo so najprej popravili in septembra so se preselili vanjo. Odslej naprej

Dr. Ingomar Heyer:

POTOVANJE V Sveto deželo

(Nadaljevanje)

V glavnem mestu

Naslednji dan sva šla z ženo najprej na konzularni urad Združene arabske republike, da bi si zagotovila vizum za povratek skozi Sirijo. Dali so nama vrsto reklamnih knjižic, v katerih sva brala, kako uspeva Egipt pod Nasserjevo vladjo. Potem sva si ogledala razne muslimanske cerkve, džamije, in pa stari rimski amfiteater, ker je bila nekoč na tem kraju rimska Philadelphia. S tem sva prišla v tisto mestno četrt, kjer je vlada sezidala hiše za palestinske begunce. Brž smo opazili, da je tu veliko otrok. Tekali so za nama in naju stalno moledovali za »bakšiš«. Ko se nisva zmenila zanje, so metali v naju piškavo sadje in naju zasledovali. Policije ni bilo blizu in komaj sva jim ušla v neko hišo. Gospodar naju je rešil otročadi in še lepo sprejel. Bil je izobražen, a je bil tudi on begunec. Zato otrok ni grajal. Treba je

namreč po njegovem imeti čim več rok, »ki bodo lahko nekoč streljale na Žide«. Kaj bi človek rekel na to?

Kar hitro je minil dan v raznem ogledovanju mesta. Naslednjega dne sva se peljala na neko vzpetino, kjer je muzej in stara rimska trdnjava. Od tam se nama je nudil prav lep razgled na vse mesto. Srečala sva tudi precej ljudi, ki niso bili semiti. Začel sem govoriti z njimi arabski, pa ni šlo. Povedali so, da so iz Pakistana. Ko sem spregovoril z njimi nekaj besed po perzijsko, so bili vsi srečni. Njihov jezik »urdu« je perzijskemu namreč zelo podoben. Zvedel sem, da so na »hadž«, to je romarski poti v Mekko, mohamedansko sveto mesto, ki ga naj vsak musliman enkrat v življenju obišče. Skupno smo si ogledali muzej, ki je bil bogato opremljen z raznimi starinami iz starih dob človeške zgodovine. Opazil sem tam tudi razne učbenike iz Evrope in tudi neko nemško brošuro. Pogledal sem jo in videl v njej napisane v angleščini in arabščini razne članke o današnjem nemškem položaju. Pisalo je v njej, da ni dveh nemških držav, da sta bivša Šlezija in Vzhodna Prusija še vedno del nemškega »rajha« itd. No, ker Nemcem ne pomagajo sosedi, si iščejo prijateljev po Afriki in Aziji. Žalostno je pa, da iščejo zaščite prav pri takih narodih, ki so jih prej smatrali za manjvredno raso, s katero ne trgujejo in je ne spoštujejo. Saj je bil Hitler spočetka zelo naklonjen Angležem, ki jih je smatral za edino zmogljive, da ukroto svoje kolonialne narode. Bil je pripravljen pri tem Angležem pomagati, če bi mu le dali proste roke v Evropi. Toda zadeva se je močno obrnila. Ti narodi imajo danes čisto svoje probleme, za katerih reševanje ne potrebujejo pomoči evropejcev. Isto bi veljalo za Avstrijo, če bi ta iskala pomoči za reševanje svojega južnotirolskega problema neke med afriškimi ljudstvi. Kdo se bo brigal tam za južne Tirolce, ko je pa v teh državah samih vse polno domačih manjšin. Priznanje Hallsteinove doktrine o dveh Nemčijah bi zanimalo te narode le, če bi se od tega nadejali kakšnih materialnih koristi. To je pokazala velika vsota denarja, katero so zapadni Nemci ponudili Nasserju.

V kraljevi palači

Vračajoč se iz muzeja smo si pogledali tudi palačo Raghadan, kjer stanuje kralj Hussein. Pred nami so bila veličanska vrata ogromne hiše, ob katerih so stražili vojaki arabske legije in Cerkezov. Ti zadnji nosijo svoje zgodovinske uniforme. Poiskovali smo fotografirati Cerkeza, pa ni bilo dovoljeno. Zahtevali so od naju potne liste. Kmalu je od neke prišel avtomobil, v katerem je bil neki vojak in neki oficir, oba z napeto brizostrelko. Morala sva sesti v avto in so naju odpeljali preko dvorišča. Nato naju je nek Cerkez spremljal v neko sobo. Kaj bo z nama sedaj? Začuden sva pogledala, ko je prišel nekaj sluga in nama postregel s čajem in kavo. Nato je spet prišel tisti Cerkez in rekel, naj stopiva z njim, ker nas hoče sprejeti neki general. Odvedel naju je v drugo sobo, kjer nama je res neki general jordanskega letalstva dal posebno knjigo in rekel, naj se vanjo vpiševa.

(Dalje prihodnjik)

Ob prazniku Mohorjeve družbe

(Sv. Mohor in Fortunat, 12. julija)

Začetki Mohorjeve tiskarne

Ko je leta 1852, torej pred 110 leti, stopilo v življenje »Društvo sv. Mohorja«, ki razen Slomškovih 500 goldinarjev, ki jih je v ta namen daroval ta svetniški škof, ni imelo še nobenega premoženja, so njegove knjige tiskali drugi tiskarji. Tudi ko se je leta 1860 društvo preosnovalo v Družbo sv. Mohorja, ni bilo drugače.

Leta 1864 je večino knjig tiskal Leon v Celovcu, nekaj pa Blaznik v Ljubljani. Leta 1865 so bile vse mohorjeve tiskane v slovenski Blaznikovi tiskarni, ker je bila ta cenejša od Leonove. Leta 1866 je odbor izročil tatis knjig Blazniku in Kleinmayru v Celovcu, leta 1867 pa spet samo Blazniku; leta 1868 zopet podobno.

V začetku leta 1868 je v Celovcu snoval tiskarno A. Kofler in je vabil Mohorjevo družbo, naj se udeleži pri njegovem podjetju s kapitalom. Odbor je to ponudbo odklonil, ker bi se moral vezati z Nemcem, kar bi seveda oviralo delo odbora. Že takrat so namreč mislili na lastno tiskarno. Več let je odbor prosjačil, naj mu dovolijo, da ustanovi za Družbo lastno tiskarno, a prošnja je bila vselej odbita. Čez dve leti, to je 1870, so o tem na seji že resno govorili. Odborniki so pooblastili soodbornika trgovca Rossbacherja, naj potrebne reči poizveduje. To je bilo januarja. Aprila so izvolili odsek za ustanovitev tiskarne, v katerega je bil izvoljen Andrej Einspieler, Bernard Rossbacher in Šervicelj.

Za leto 1871 je še Blaznik natisnil knjige, »dokler družba svoje tiskarne ne dobi«. Težavna je bila namreč odprema vsakoletnih knjig. V kraje okoli Ljubljane in na Primorsko jih je razpošiljal knjigovez Hohn iz Ljubljane. Drugam so jih razpošiljali iz Celovca. Treba je bilo torej velik del knjig prepeljati iz Ljubljane v Celovec.

Dne 7. marca 1870 je odbor na seji naglasil potrebo lastne tiskarne in so sklenili nasloviti na deželno vladjo prošnjo. Celovski mestni odbor pa ni hotel prej rešiti prošnje, preden niso naznanili, kdo bo vodja tiskarne. Aprila so na seji izvolili štiri odbornike, ki naj se podajo k deželnemu glavarju in ga prosijo za posredovanje pri mestnem odboru.

Z določbo 19. marca 1871 je bila tiskarna dovoljena. Odbor se je dogovoril z Josipom Goletom, da prevzame službo kot vodja tiskarne. Ta je nakupil, kar je bilo za obrat potrebno. Drugega oseba še ni bilo, a vodja je bil potreben, ker je prihajal material. Septembra 1871 so prišle naročene črke, stroje pa so naročili pri Singlhu v Ljubljani.

Da bi dobili prostor za tiskarno, so naprosili Brigito Kleewein, ki je stanovala v Rossbacherjevi hiši, naj gre stanovat kam drugam. Ustregla je prošnji; zahtevala pa je 450 goldinarjev odškodnine. Zaradi tega ji je družba plačala 300 goldinarjev, lastnik Rossbacher pa 150.

Tako se je začelo tiskanje knjig v lastni tiskarni. Rossbacher je nadzoroval delavce in vodil potrebne računske knjige, pomagala mu je pa šimen Janežič. Tiskarna ni tiskala samo za Družbo, temveč je izdelovala tudi privatna dela. Odsek za tiskarno je vršil vse delo brezplačno. Družbi je seveda prišlo tiskanje knjig v domači tiskarni ceneje in sicer za 15 odst. Obratovanje tiskarne se je začelo z decembrom 1871. Prvi dve knjigi, ki sta bili natisnjeni v tiskarni, sta Kocijančičeva »Kristusovo življenje in smrt« z obsegom 10 pol in z 20.000 naklade, ter Kočvarjeva »Kupčija in obrtnija, denar in blago« z obsegom 13 in pol pole v 19.000 izvodih.

Z Rossbacherjem — upravnikom tiskarne — odbor ni bil povsem zadovoljen. Na

Srebrna sv. maša pri Sv. Miklavžu ob Dravi

Sedaj je čas mašniških jubilejev in slovesnosti. Žal, imamo letos na južnem Koroškem prav malo novih sv. maš in tudi drugih duhovniških jubilejev je malo.

Pač pa so v sredo zvečer, dne 4. julija, obhajali lepo slovesnost pri Sv. Miklavžu ob Dravi. Tam namreč pase duše č. gosp. Janez Sukič in je na ta dan obhajal svojo petindvajsetletnico mašniškega posvečenja.

Hvaležni župljani so gospodu župniku pripravili prav pristrčno slovesnost. Zbrali so se ta večer pred župniščem in, ko je g. župnik v spremstvu dekanijske duhovščine hotel v cerkev, da tam opravi srebrno sv. mašo, so mu pred župniščem zapeli cerkveni pevci pozdravno »Zadóni nam«. V nagovoru so se mu zastopniki farnega sveta in šole zahvalili za skrb, ki jo ima g. župnik za rast božjega kraljestva v župniji, pa tudi otroci so svojemu učitelju in vodniku k Bogu lepo deklamirali. Zlasti mali učenec se je znal tako postaviti, ko je g. župniku zaklical »Bog vas živi!«, da smo bili kar ganjeni. Tudi »Rož, Podjuna, Zila«, ki so jo zapeli pevci, je povzdignila pomembno slovesnost, saj je gospoda jubilaranta živo spomnila na usodo »slovenskega sina«.

Cerkvena slovesnost je bila veličastna: ob asistenci dekanijske duhovščine je g. srebrnomašnik opravil jubilejno sv. mašo, pri kateri se je posebej spomnil staršev, dobrotnikov in svojih faranov, kot je sam v zahvalnem nagovoru poudarjal. Pridigal mu je msgr. dr. Hornböck, dekan rožski, ki je govoril o poslanstvu duhovnika med ljudstvom. Posebej pa je še prosil vernike, da pri tako občutnem pomanjkanju domače duhovščine še posebej pomnožijo molitve za duhovniški naraščaj.

Slovesen »Te Deum« je bil zahvala celotne župnije za milost duhovništva, ki je trdna vez človeka z Bogom.

ZIHPOLJE

(Vesle in žalostne)

Zopet nekaj veselih in žalostnih novic! Dne 26. maja sta sklenila zakonsko zvezo v naši cerkvi Ema Vigočnik, po domače Manjekova z Golšovega, in Siegfried Walder iz Celovca. V nedeljo, 31. maja, sta pa stopila pred poročni oltar in si obljubila večno zvestobo Rezi Trabesinger in Viktor Werdenik; poroka je bila s sv. mašo in prav lepo je bilo videti mladoporočence in njune starše pri sv. obhajilu. Gostija je bila pri Petrovcu v Ščedmu. Nevesta je iz številne Čebrove družine, kjer je bilo 14 otrok. Oba, ženin in nevesta, sta zaposlena v Švici. — Da bi bila oba para srečna in Bogu zvesta, to vsi iskreno želimo.

Zopet se je oglasila smrt v naši župniji in je pobrala Frida Woschitz, pd. Rezarja iz Ščedma, v starosti 64 let. Pokopali smo ga ob veliki udeležbi pogrebcev dne 27. junija. — Dva dni nato smo pa zopet spremili na zadnji zemeljski poti Tomaža Wurmitzer; oba sta bila sprevidena s sv. zakramenti za umirajoče. — Naj počivata mirno v Gospodu! — Domačim pa naše iskreno sožalje.

SELE

(Dve slovesnosti)

Po mrzli deževni dobi je končno napočila sončna nedelja 8. julija kakor nameroma, da je mogla cerkvena slovesnost na Sedlcu tem lepše uspeti.

Prijazno so doneli sedlški zvonovi in vabili romanje k sveti daritvi, ki jo je pri tej ljubki božjepotni cerkvi hotel opraviti naš večletni znanec novomašnik kapucinski pater Gabrijel Drofelnik. Iz selske fare in okolice se je zbrala množica okoli 500 romarjev, da je bil prostor pred cerkvijo poln, kjer je bil pripravljen oltar s kipom Fatimske Gospe.

Ob deseti uri je prispel novomašnik k slavlolu. Vse oči so se obrnile nanj in marsikdo je bil ganjen, ko sta duhovni oče Janez Roblek, pd. Kacmun, in duhovna mati Milka Olip, pd. Učnica, blagoslovila duhovnega sina in potem od njega prejela novomašniški blagoslov. Mala Milka je izročila novomašniku križ, druge deklice so ga pozdravile z dvema deklamacijama. Zadolena je pesem »Novomašnik, bod' pozdravljen«, nakar je domači župnik v imenu farnega pozdravil novomašnika in ga prosil, naj pri sveti daritvi priporoči Bogu dve želji: da bi tudi iz selske fare izšli novomašniki in da bi farani s ponovno požrtvovalnostjo srečno dovršili gradnjo nove cerkve.

Sledila je slovesna sv. maša, pri kateri

Pri nas na Koroškem

Srebrna maša v Št. Janžu

Zadnjo nedeljo, 8. t. m., je naš preč. g. župnik Jože Vošnjak daroval v farni cerkvi v Št. Janžu svojo srebrno sveto mašo ob 25-letnici svojega mašniškega posvečenja.

Slovesnost se je začela ob 8. uri s pozdravno pesmijo, ki jo je zapel domači mešani zbor; sledile so deklamacije otrok in mladine. Malle Boštjan, v imenu župnije, in Mihej Hafner, v imenu Farne mladine, sta se preč. g. srebrnomašniku zahvalila za ves trud in za vse delo, ki ga je vršil in ga še vrši kot dober duhovnik med svo-

men in poslanstvo duhovnika za človeštvo, pokazal je na pomanjkanje slovenskih duhovnikov na Koroškem, Tržaškem in Goriškem; obenem pa je pozval vernike, da naj molijo za duhovniški naraščaj.

Po cerkveni slovesnosti so bili pevci in cerkveni ključarji povabljeni k Slemcu na kosilo, na katerega je bil med drugim povabljen tudi g. msgr. dr. Hornböck in č. g. Radanovič, ki je pravzaprav »kriv«, da je g. Vošnjak prišel k nam v Št. Janž. Lepo petje je še poživilo to pojedino.

Farna mladina pozdravlja srebrnomašnika pred župniščem

jimi župljani in kot kulturni delavec na polju naše kulture. Farna mladina mu je v zahvalo poklonila križ, simbol trpljenja in odrešenja, ter šopek nageljnov. Nato je preč. g. srebrnomašnik z asistenco (p. Fidelis in g. Skuk) pristopil k oltarju, da daruje Bogu svojo srebrno sveto mašo. Preden pa je pričel z božjo službo, je mil. g. kanonik Aleš Zechner prebral pismo prevzvišenega nadpastirja ter mu izrazil nadpastirjeve in svoje čestitke k temu slavnostnemu dnevu. Na koru pa ga je šentjanški mešani zbor spremljal z latinsko mašo pri sv. daritvi. Pater Fidelis iz Gorice, sošolec našega župnika, je imel srebrnomašniški govor, v katerem je orisal po-

Najstarejši cerkveni ključar, »zgovorni« Lipan, pa je srebrnomašniku izročil dar vse župnije in mu želel srečno pot na njegovem srebrnomašniškem izletu po Španiji in Portugalski v Fatimo in Lurd.

Zvečer je Farna mladina priredila pri Tišlerju, ob gostovanju celovskega pevskega zbora »Gallus«, majhno proslavo v zahvalo svojemu dušnemu pastirju. S pozdravom je član Farne mladine otvoril ta koncert. V krajšem govoru je orisal njegovo življenjsko pot in zlasti delo med mladino ter nadaljeval:

»Pred 7 leti je naš jubilarant prišel na Koroško, k nam v Št. Janž, da bi med nami vršil svojo duhovniško službo. Z veseljem

jim duhovni starši oskrbeli izdatno kosilo. Kuhinjo je vodila s. Gabrijela, stregla pa so izšolana selska dekleta. Poleg že imenovanih duhovnikov sta se slovesnosti udeležila tudi šmarješki in plajberški gospod, končno pa je prispel še naš ljubitelj Sedlc g. dr. Turnšek z Rebrce. V prijetnem razpoloženju in prepevanju je potekel popoldan. V šegavem nagovoru je nazdravil novomašniku mežiški župnik, domači pa duhovnim staršem in gostitelju. Izrazil je željo, da bi nekoč zakonca Olip sedela ne več kot duhovni, marveč kot rodni starši ob katerem svojem sinu - novomašniku. Bog nakloni selski fari tako odlično!

Celovski duhovni oče Jamko Olip pa je že kar naslednji dan, dne 9. julija zopet imel važno opravilo. Kot poročna priča je z mnogimi drugimi svati spremljal pred poročni oltar Turkovo Nanijo Mautz, ki jo je mladi Hajnžič Francej Oraže želel imeti za ženo in gospodinjo. Ženin se je večkrat izkazal za dobrega igralca na društvenem odru, pa je tudi doma skrben gospodar, a je uvidel, da brez gospodinje nikakor ne gre naprej. Nevesta se je za ta posel dobro usposobila v gospodinjski šoli v Št. Jakobu, delo ji gre od rok, zato je bila od sosedov zelo zaželena za pomoč. Lani je izvrstno nastopila v igri »Junaške Blejke« v vlogi matere-županje, da se je pri tem marsikomu, morda tudi njenemu sedanjemu možu rodila misel: ta bi bila pa res primerna za mater Hajnžičko! Ne samo po svojih zmožnostih, tudi po svoji vitki visoki postavi je prav primerna velikemu in močnemu možu, da se o njima lahko reče:

in potrpljenjem je začel okoli sebe zbirati mladino, tisto, ki je dandanes od sveta bolj ogrožena kot kdajkoli poprej. Najprej je začel z igrami in petjem, saj kjer je on, tam se poje. Iz boječih fantikov je vzgojil zavedno mladino, ki nima strahu stopiti pred javnost. Take prireditve, nastopi in krožki pa so imeli in še imajo namen, prirediti ogroženo katoliško mladino h kulturnemu delu in iz nje napraviti značajne katoličane. S tako vzgojo je varoval mladino pred kvarnimi vplivi sveta.

Govornik je zaključil svoj pozdravni nagovor z besedami:

»Zato se Vam danes, na dan Vaše srebrne maše, zahvaljujemo za ves trud in potrpljenje, ki ste ga imeli z nami. Naj ne bo naša zahvala samo v besedah, ampak trudi-li se bomo, da bomo vršili to, kar nas učite Vi, in da bomo mi, kat. mladina, skušali pridobiti tudi druge za kristjanske ideale. Kličemo Vam še na mnoga leta in želimo, da bi v naši sredi praznovali zlati in, če Bog da, še biserni jubilej!«

Po govoru pa so mu domači in sveški tamburaši zaigrali šopek narodnih pesmi v pozdrav. Ker je naš jubilarant sam član pevskega zbora Rožanskih fantov, so mu ti pod vodstvom Hanzeja Gabriela zapeli 3 pesmi v zahvalo za njegovo sodelovanje.

Tudi Pevski zbor »Gallus«, pod vodstvom dr. Franceta Gigana je poklonil srebrnomašniku nekaj pesmi.

V 2. delu tega koncerta pa se nam je prvič predstavil »Gallusov« moški oktet in to s 4 pesmimi. Izvrstni, čisti moški glasovi so navdušili poslušavce najprej s pesmijo »Žabe« (Vinko Vodopivec). Ob pesmi »Završki fantje« pa so nas spomnili na nekdanje fantovske navade, kako so fantje v vas hodili in dekletom prepevali. Za sklep pa nam je še mešani zbor zelo dobro zapel 4 narodne.

Nazadnje se je g. župnik zahvalil vsem, ki so sodelovali na tej prireditvi, posebno pa je pohvalil zbor »Gallus«, ki se je kljub velikim težavam odzval našemu povabilu. Ta prireditev je bila nekaj uvod za prireditev ob priliki 200-letnice posvetitve (26. 8. 1762) šentjanške cerkve.

Oba sta krepka in velika, sta parček res, da se kar šika!

Poročne obrede so z očetovsko prisrčnostjo opravili domači župnik g. Vauti. Kakor vse poroke pri nas, je bila tudi ta združena s poročno mašo, pevci pa so jima s primernimi pesmimi uglasili pot v novi stan. Po končani cerkveni slovesnosti pa so zunaj iz rok novoporočencev deževali šilingi med zbrano mladino. To je bil vik in krič in smeh! Kdor tak denar nosi v denarnici, v njej nikoli denarja ne zmanjka! Svate je sprejela Mažejeva gostilna, svoje prostore, jih nasitila in napojila in še pete so mogli brusiti. Poročencema želimo, naj bo lepi poročni dan začetek mnogih lepih dni v srečnem zakonu!

ŠT. VID v PODJUNI

(Smrtna kosa)

Dne 16. junija je bil v Št. Danijelu pogreb Ane Kuster, svojčas znane Petrove šivilje v Mokrijah, ki je zadnja leta stanovala pri Križniku. Umrla je v celovski bolnišnici in bila prepeljana na dom, da se odpočije in pričakuje vstajenja v domači zemlji.

V nedeljo, 24. junija, pa smo imeli pri fari pogreb v 70. letu starosti umrlega Jožefa Jäger, pd. starega Briencia v Nagelčah. Pokojni je že dalje časa bolehal, a še zmeraj opravljal lažja dela. Ko pa se je v petek, 22. junija, spravljaj k počitku, je padel in bil mrtev. Imel je lep pogreb. V šolarskih letih je bil ministrant in ravno ta dan smo obhajali Vidovo nedeljo, ki je pri naših ministrantih še posebno velik praznik s prihodom procesij in pranganjem.

Rajnama želimo večni mir, zalujočim ostalim pa izražamo naše toplo sožalje.

SUBVENCIO 4.000 šil. dobi vsak kmet pri nakupu stroja za sušenje sena »Heuraup MBR 150« izdelek tovarne Pöttinger, s samostojnim motorjem. Stroj obrača, grabi in trosi.

Pri vilstem motornem obračalniku znamke »Reform MGW 5« pa znaša subvencija 3.500.— šilingov.

Omenjene stroje vam dobavlja:

Johan Lomšek

TIHOJA 2, P. Dobrla ves — Eberndorf
Telefon 04237 246

Naročite takoj, da ne zamudite ugodne prilike!

Pomembna slovesnost v Svetni vesi Elektrarna v Kazazah je začela delovati

Inž. Truppe o gradnji cest na našem ozemlju

V četrtek, dne 5. julija t. l., se je zbralo v Svetni vesi mnogo prebivalcev iz Roža, ko je zasadil lopato za obvozno cesto namestnik deželnega glavarja inž. Truppe. Med vabljenimi gosti so bili okrajni glavar dr. Marko, višji vladni svetnik Guggenberger, župani in občinski odborniki iz rožanskih občin, zastopniki eksekutive ter lastnik tovarne akumulatorjev dr. Jungfer in drugi. Na slovesnosti so spregovorili inž. Primig, župan Jug, dvorni svetnik dipl. inž. Veit, dr. Valentin Inzko, dr. Pichs in namestnik deželnega glavarja inž. Truppe. Celotno slovesnost je oplešala godba pod vodstvom Franca Kieslingerja.

Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko je v svojem nagovoru priznal napredek, ki je bil dosežen glede gradnje cest v zadnjih letih na našem ozemlju. Ko je izrekel zahvalo pristojnim oblastem ter namestniku deželnega glavarja inž. Truppeju, je dejal, da bi morala država in dežela v bodoče stremeti za tem, da postane Južna Koroška biser v okrilju avstrijske države. To dolguje prebivalcem tega ozemlja, ki izkazujejo ljubezen in zvestobo svoji koroški domovini.

Namestnik deželnega glavarja pa je prikazal v svojem nagovoru obnovitveno delo na področju gradnje cest južnega dela Koroške.

Dvorni svetnik dipl. inž. Veit je v nagovoru podal nekaj tehničnih podatkov o gradnji nad en kilometer dolge ceste, ki bo obšla naselje Svetno ves. Posebej pa je še poudaril, da gradnja tega odseka ceste ne bo prizadela prav nobene škode kmetom, ki so pred kratkim izvedli arondacijo svojih posestev.

Tudi g. namestnik dež. glavarja inž. Truppe je na osnovi številnih prikazal, kako skrbi Avstrija in zvezna cestna uprava z ministrom dr. Bodkom in dipl. inž. Seidlom na čelu za južne predele Koroške. Od leta 1953 je bilo uporabljenih za gradnjo obmejne ceste Labod—Vrata 58 milijonov šilingov; za letos pa je odobrenih v ta namen še nadaljnjih 14 in pol milijona šilingov. Poleg tega je bilo za druge ceste tega področja izdanih še 82 milijonov šilingov. Tako znaša vsota, izdana za gradnjo cest na južnem Koroškem v teku nekaj let, nad 150 milijonov šilingov.

G. inž. Truppe je nadalje povedal, da je za bodočnost prav tako poskrbljeno in je predvideno, da bo v naslednjem petletnem gradbenem načrtu južna Koroška zopet deležna velike skrbi: predvideno je, da bo vpostavljen tudi zveza s cesto, ki bo vodila iz Gradca preko Sobote; tako bo povezana Koroška s štajersko po najkrajši cesti. Velike važnosti bo to celotno omrežje za gospodarski razvoj Koroške, kajti za Koroško kot važen gospodarski vir so dobre ceste prvi predpogoj. Ob koncu je g. inž. Truppe želel prebivalstvu obeh jezikov tega področja mnoge sreče, nakar je prav ročno zasadil lopato v zemljo kot znamenje, da bodo v najkrajšem času začeli z deli.

Pijmo čisto in uležano pivo

Pivo je zdrava pijača, če je dobro uležano in čisto in če ga zmerno uživamo; suhim, jetičnim ljudem in rekonvalescentom sploh koristi, ker je varjeno iz ječmenovega slada ali hmelja. Če je motno, pač ni dovolj uležano ali je slabo narejeno, ni zdravo in povzroča zlasti ljudem z občutljivimi

Namestnik deželnega glavarja inž. Truppe zasadil lopato za obvozno cesto v Svetni vesi

prebavili težave. Najbolje je, da taki ljudje ne pijo piva. Kajti pivo je lahko tudi zastupljeno s svinčeno točilnih cevi, ali pa z nesnago, ki se nabira v ceveh in točilnikih pa ni pravočasno odstranjena.

Pivne madeže odpravimo, če jih odrnemo z žganjem in vodo ali z glicerinom ter izperemo z vodo. Na svili ali volni jih odstranimo, če navlažimo čisto krpico v mešanici enakih delov špirta in vode ter zdrgnemo madež do čistega. Na belem volnenem blagu jih čistimo z razredčenim salmiakom, nato pa speremo z milnico. Na lanenih in bombažnih tkaninah jih odpravimo z močno solno raztopino.

V petek, dne 6. julija je minister za promet in elektriko, dipl. inž. Karl Waldbrunner izročil drugo največjo rečno elektrarno v okviru proslave ob navzočnosti številnih gostov svojemu namenu. Minister inž. Waldbrunner je pred dobrimi tremi leti, dne 14. aprila 1959, zastavil lopato za delo tega velikega električnega podjetja v Kazazah.

Drava je dragocen dobavitelj električne energije. Kazaze so za Labudom in Žvabekom tretja dokončana elektrarna; Avstrijske dravske elektrarne nameravajo v kratkem začeti z deli dveh novih elektrarn na Bistrici in Rožeku; tako bo na južnem Koroškem kar pet pomembnih elektrarn.

Elektrarna je z vsemi mogočimi napravami stala 700 milijonov šilingov. Nad polovico te vsote je ostalo na Koroškem; pri graditvi je bilo namreč zaposlenih več sto delavcev iz Koroške. Elektrarna leži ob

močnem ovinku Drave kakih 7 km vzhodno od Velikovca in naredi približno 21 m vodnega padca od ustja Krke do zajeza pri Žvabeku. Zajezena Drava obsega površino v daljavi 21 km ter pokriva ozemlje 10,5 km². Tako je postal Velikovec mesto ob tretjem največjem jezeru na Koroškem; večja sta samo še Vrbsko in Milstatsko jezero.

Elektrarna Kazaze ima instalirani dve velikanski Kaplanovi turbini. Ravnatelj Avstrijskih dravskih elektrarn dipl. inž. Erich Werner je razložil, da bo proizvajala elektrarna v Kazazah maksimalno 70.000 kilovatov, letna delovna zmožnost pa bo dosegla 360 milijonov kilovatih ur. Avstrijske dravske elektrarne so največji proizvajalec elektrike v Avstriji. Letos bodo izročili v vezno mrežo približno 2,5 milijarde kilovatih ur in skušali bodo doseči celo tri milijarde.

Mleko — tečna hrana

Mleko nam v vročem letnem času rado nagaja. Prva zapoved je: snaga. Posodo, v kateri prinesemo mleko iz mlekarne, moramo takoj po uporabi pomiti; najbolje je, da v nji ves dan stoji mrzla hladna voda. Da se nam mleko pri kuhanju ne sesiri, moramo kozico, v kateri nameravamo mleko zavreti, splakniti z boraksovo vodo, ali pa vržemo v mleko nožovo konico jedilne sode. Mleko nato ohladimo v mrzli vodi. Prav bo, če ga postavimo v posodo z mrzlo vodo, ki jo čez dan večkrat menjamo. Če se nam mleko kljub temu sesiri, napravimo prav rahle palačinke. Če se mleko prismodi, ga brž prelijemo v čisto posodo in postavimo v hladno vodo; če to ne pomaga, potopimo v mleko vrečico, v katero smo zavili košček oglja.

Mleko v prahu je enakovredno presnemu mleku, ima celo prednosti pred njim: predvsem ni v njem klic, ki povzroča nalezljive bolezni. Če ga dobro hranimo in ga ne okvarimo, ko mu prilivamo vodo, otrok po tem mleku ne bo dobil driske. Hranilna vrednost ostane vedno enaka, češar pri navadnem kravjem mleku ni; izdelano je namreč iz najboljšega mleka dobro hranjenih in zdravih krav. Mleko v prahu je torej najboljša hrana za dojenčke in otroka do drugega leta, zlasti poleti. Mleko v prahu pa izgubi vse dobre lastnosti, če z njim ne ravnamo pravilno. Zelo vpija vlago, a brž ko je mokro, se začne kvariti, postane kislo, izgubi lepo barvo in se v vodi težko topi. Zato ga hranimo v suhem prostoru dobro zaprtega. Pri vsaki uporabi pa ga smemo zajemati iz škatle, v kateri ga hranimo, samo s prekuhamo in suho žlico.

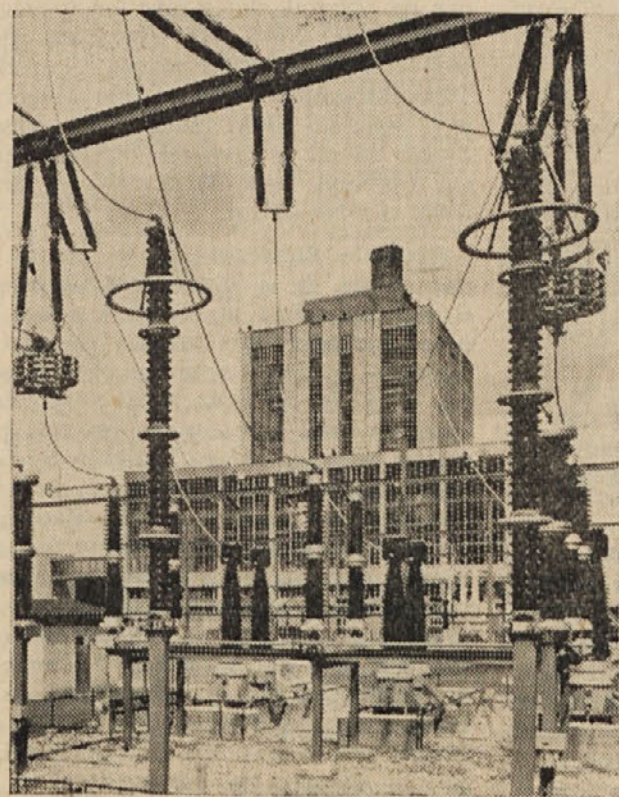
Mleko v prahu, ki ga kupujemo na kilogram, shranimo takoj v steklene kozarce, ki se dobro zapro. Mleko v prahu je lahko polnomastno, polmastno ali posneto, z dodatkom sladkorja ali brez njega. Važno je, kako ga pripravim. Dve žlici, t. j. okoli

14 gr mlečnega prahu vsujem v čisto posodo ali v steklenico, prilijem 100 gr prekuhane vode in dobro premešam, da se ne naredijo kepice. To je enakovredno decilitru svežega kravjega mleka. Polovično mleko dobim tako, da nalijem na 14 gr mlečnega prahu 200 gr prekuhane vode. Ker domače mleko v prahu ne vsebuje dodatnega sladkorja, moram vodo prej osladiti. Na vsakih 100 gr vode dodam pol drugo žlico navadnega sladkorja. Voda naj vre 3 do 5 minut. Ko se malo ohladi, jo zlijem na mlečni prah in dobro premešam.

Mlečne madeže zdrgnemo na tankem volnenem blagu z mešanico 3 delov salmiaka in 7 delov vode, dodamo še malo soli, nato pa speremo. Lahko vzamemo tudi žlico soli, 4 žlice salmiaka in 4 žlice vinskega cveta, madež zdrgnemo in ga s tem brž odstranimo. Mlečne madeže na platnu namočimo v mrzli vodi, nato operemo v milnici. Na svilenem blagu jih odpravimo z mešanico enakih delov vode in glicerina in desetinke salmiaka. Mlečni madež na gabardinski svili odpravimo z etrom.

ZASLUŽENE KOLAJNE

Ameriški zobozdravniki so začeli svojim pacientom podeljevati hrabrostne svetinje. To imenitno odlikovanje ima štiri stopnje. Prvo stopnjo dobi pacient, ki se je hrabro vedel na zobozdravniškem stolu pri enostavnem vrtanju po zobu. Drugo stopnjo, ki se imenuje »Extraction Medal second class« ali »Kolajno izdiranja 2. razreda«, dobi za hrabrost pri nekompliranem izdiranju zoba. Pri kompliciranem izdretju zoba pa dobi že kar imenitno »Kolajno izdiranja 1. razreda«. Kdor se pa odpove sleherni narkozi pri izdiranju zoba pa dobi »veliki zobarski križ«.

DRAUKRAFTWERK EDLING

70.000 kW installierte Leistung
360 Mill. kWh Jahresarbeitsvermögen
Bauzeit 1959-1962
Inbetriebnahme 6. Juli 1962

ÖSTERREICHISCHE DRAUKRAFTWERKE

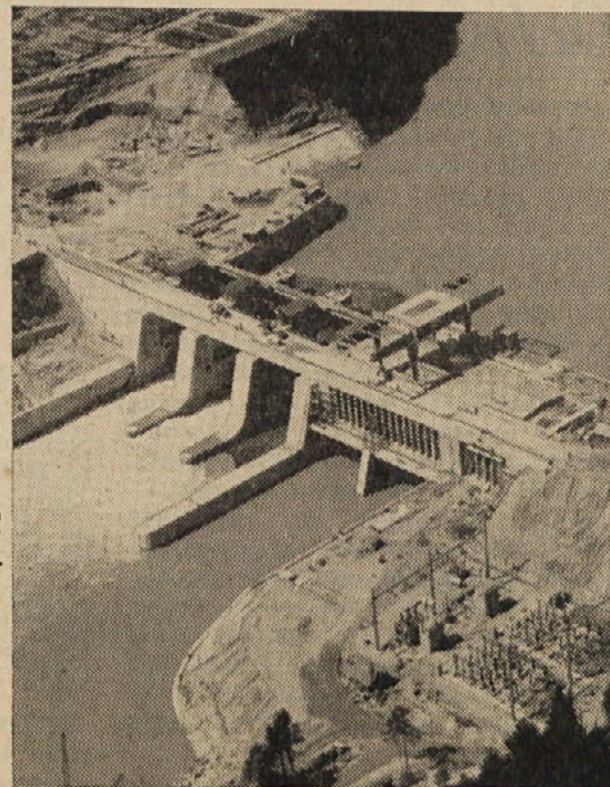
AKTIENGESELLSCHAFT

KLAGENFURT

BAUMBACHPLATZ 2

DAMPFKRAFTWERK ZELTWEG

130.000 kW installierte Leistung
Größter Maschinensatz Österreichs
Bauzeit 1959-1962
Inbetriebnahme: Herbst 1962

Mit Edling und Zeltweg besitzt die ÖDK 7 Großkraftwerke mit zusammen 725.600 Kilowatt installierter Leistung und einem Jahresarbeitsvermögen von mehr als 2,5 Milliarden kWh.

Dolžnost svoj jezik spoštovati

(Sloškovne »Drobtinice I. 1849)

V začetku je bil samo en jezik kakor en Bog in Oče vseh; kadar pa so se ljudje pomnožili, se razširili po svetu pa tudi pohujšali, jim je Bog pri zidanju babilonskega stolpa jezik zmešal in jim dal govoriti več jezikov. In Sv. Duh je vse te jezike posvetil, da bi se v njih oznanjeval božji nauk in se Bogu pela podobna hvala, da bi vsi jeziki spoznali, da je Kristus velečestni sin svojega Očeta.

Kaj se vam zdi, ali bi bilo boljše, da bi vsi ljudje govorili samo v enem jeziku?

Kratko, nikar! Žalostno bi bilo petje orgel, ako bi vse pisčali peke enako; dolgočasna bi bila muzika, ako bi ne bilo več muzikalskih orodij. Žalosten in dolgočasen bi bil tudi svet, ako bi vsi ljudje le v enem jeziku marjali. Ravno tako lahko bi bilo Bogu dati vsem ljudem en jezik v govorjenju kakor dati apostolom govoriti v vseh jezikih; ali božja previdnost in modrost tega ni storila; zato je sv. Duh na binkoštno nedeljo posvetil vse jezike, da vsak svoj jezik, v katerem govori, po vrednosti zravna s svojim srcem in zanj Bogu podobno daje čast in hvalo. To smo dolžni tudi mi storiti.

V Evropi, v največjem delu sveta, v katerem mi živimo, so najimenitnejši trije jeziki: latinski, nemški in slovenski. Kako jih moremo prav spoznati, vam bom pokazal v prvem delu svojega govora.

Med vsemi jeziki mora biti Slovencem najljubši naš materinski jezik. Kako ga moramo k božji časti in svojemu zveličanju prav spoštovati, vam bom drugi povedal.

Bratje in sestre moje! Slovenec bom Slovencem iz ljubezni materinske govoril nove besede o slovenskem jeziku, katerega je tudi Sv. Duh dal govoriti apostolom. Vselej so Slovenci besedo božjo radi zvesto poslušali; upam, da tudi vi!

Naš slovenski jezik je brat tistega grškega jezika, v katerem so apostoli in evangelisti pisali Sveto pismo; že več tisoč let poštene ljudi marjajo slovensko. Slovenski jezik je brat latinskega jezika, v katerem se še sploh služi sveta maša; in že pred tisoč leti so naši stari očetje brali Sveto pismo v slovenskem jeziku, so po slovensko v hiši božji prepevali Bogu hvalo. Zato se še zdaj pri vas v cerkvi bere Sveto pismo v treh jezikih, po latinsko, nemško in slovensko. Kdor se tedaj tako starega jezika sramuje, je podoben trupu, ki s seboj strga lepo, pošteno oblačilo, ki mu ga je dal dober oče, se obleče po tuje in misli, da bo lepši.

Naš imenitni slovenski jezik se ne marja samo po Koroškem, ni ga jezika na svetu, ki bi ga marjali tako po širokem kakor jezik slovenski. Pojdi za jugom do morja, našel boš po Hrvaškem, Dalmatinskem ljudi, ki govorijo slovensko kakor ti. Prehodi ogrsko, češko, poljsko in moravsko deželo, povsod bo našel svojo slovensko zlahto.

Za slovenski jezik se malo zmeni le tisti,

Izobčeni zaradi rasizma

Nadškof v New Orleans-u, Rev. Joseph F. Rummel je moral seči po sredstvu, ki se ga cerkveni predstojniki poslužijo le v skrajnih slučajih, da preprečijo zlo in javno izpričajo nespremenljive osnovne evangelijske nauke. Dne 16. aprila 1962 je izdal odlok, po katerem so izobčeni iz katoliške Cerkve trije voditelji gibanja proti nadškofovemu odloku, ki je odprl katoliške šole vsem katoliškim otrokom. Ta odlok je končal segregacijo v katoliških šolah. Izključeni so bili:

Mr. Leander H. Perez Sr., Mr. Jackson G. Ricau in Mrs. B. J. Gaillot Jr., ker so »poskušali z besedo in dejanjem ovirati izvajanje nadškofovih odlokov« in vernike v njuorleanski nadškofiji »hujkali k nepokorščini in uporu«, ko so pozivali starše, naj vzamejo svoje otroke iz katoliških šol, naj prenehajo podpirati Cerkev in zahtevali popolno ločitev med belimi in črnimi verniki. Preden je nadškof izrekel izobčenje, je vse tri posvaril v »svojem očetovskem in zaupnem pismu z 31. marca 1962«. Omenjeni trije se niso pokorili, ampak še bolj trmasto delali za segregacijo. To duhovno kazen jim lahko odpusti samo nadškof ali oni, ki ga on pooblasti. Odlok je objavil kancler Charles J. Plaque.

Leander H. Perez Sr. je na zborovanju »Sveta belih državljanov« dne 30. marca

pozival katoličane, naj vzamejo otroke iz farnih šol in naj več ne podpirajo Cerkve. Po njegovem zmotnem mnenju je desegregacija »kršitev krščanstva«. Nadškofa Rummela je javno obtožil, da je v službi komunizma; javno je govoril, da je desegregacija šol primer moralne degradacije ali npravnega propadanja ter da »onečašča vsako krščansko načelo«.

Jackson G. Ricau je tajnik »Sveta državljanov«, ki ga tvori skupina, ki zahteva popolno ločitev belcev od črncev ali segregacijo. Bil je voditelj opozicije proti odloku nadškofa. Ko je bil izobčen, je dejal, da je to »neverjetna krivica«.

Mrs. B. J. Gaillot Jr. vodi skupino pripadnikov segregacije z naslovom »Rešite naš narod«. Ko je zvedela za ekskomunikacijo, je dejala, »da bo apelirala na Vatikan« in »ko bo Cerkev spoznala svojo zmotno, me bo povabila nazaj«. Sama je osebno nosila pred nadškofijskim uradom napise proti škofovim odločbam. Njen mož je pisal nadškofu, naj ekskomunicira tudi njega, ker je z ženo istega mnenja o desegregaciji. Nadškofijska pisarna mu je vljudno odgovorila, da njegova žena ni bila izobčena, ker ima drugačno mnenje o desegregaciji kot nadškof, ampak, ker se je vmešavala v nadškofove odloke in hotela preprečiti njihovo izvajanje.

ki sveta ne pozna in ne ve, kakšni ljudje živijo po svetu. Tak je podoben nevednemu otroku, ki tudi misli, da je Celovško jezero največje morje na svetu in da je on kraj Ljubelja že konec sveta.

Je pa morebiti slovenski jezik tako grd in zarobljen, da bi nas moralo biti sram slovensko govoriti? — Lepe so pridige v nemškem jeziku, pa božji nauki teko lepo tudi v slovenskem, lahko se primejo človeških src in obrodijo dober sad. Prijetne so nemške pesmi, ali prijetnejše tudi slovenske, ki se lepo gladko zlagajo in po nebeško razveselijo naše srce. Zategadelj Slovenci po vseh krajih tako radi pojo. — Kdor svoj materinski jezik zavrže ter ga pozabi in zapusti, je podoben zmedenemu pijancu, ki zlato v prah potepta in ne ve, koliko škodo si dela. Slovenski starši, ki slovensko znajo, pa svojih otrok kar slovenskega jezika ne učijo, so nehvaležni hišniki, ki pripravijo svojim otrokom drago domačo reč, ki so jim jo izročili njih dedi. Taki očetje in matere so podobni slabim gospodarjem, ki svoje očetno gospodarstvo prodajo, kupujejo drugo pohištvo, poslednjič pa večidel najdejo beraško palico. — Kar je oče dobrega prejel od svojih starih, mora zapustiti svojemu sinu, in kar se je

mati hvalevrednega naučila od svoje matere, bo zapustila tudi svoji hčeri. Materinski jezik je najdražja dota, ki smo jo dobili od svojih starih; skrbno smo ga dolžni ohraniti, olepšati in zapustiti svojim mlajšim. Človeški jezik je talent, katerega nam je izročil Gospod nebes in zemlje, da bi z njim barantali in storili veliko dobička. Kdor svoj materinski slovenski jezik pozabi, svoj talent malopridno zakoplje; Bog bo enkrat terjat in vsi zaničevalci svojega poštenega jezika bodo potisnjeni v vnanjo temo. Oj ljubi lepi in poštene slovenski materinski jezik, s katerim sem prvič klical svojo ljubeznivo mamo in dobrega ateja, v katerem so me moja mati učili spoznavati Boga, v katerem sem prvič častil svojega Stvarnika! Tebe hočem kakor najdražji spomin svojih staršev hvaležno spoštovati in ohraniti, za tvojo čast in lepoto skrbeti po pameti, kolikor zmorem; v slovenskem jeziku do svoje poslednje ure najrajši hvaliti Boga; v slovenskem jeziku najrajši učiti svoje ljube brate in sestre Slovence in želim kakor hvaležni sin svoje ljube matere, da, kakor je bila moja prva beseda slovenska, tako naj bo slovenska tudi moja poslednja.

Ljubi Slovenci, bratje in sestre moje! Dve

Iz filmskega sveta

Filmski festival v Berlinu

Pravkar so končali XII. filmski festival v Berlinu, ki je letos prvič potekal v senci politične razpoloženosti tega mesta. Pri tej veliki filmski prireditvi, katere se je udeležil sam zvezni kancler Adenauer, letos niso mogli več sodelovati oni z vzhodne strani železne zaves in utrjenega zidu. Tako je bilo pri teh prireditvah ca 50.000 gledalcev manj, kajti meščanom vzhodnega Berlina ni bil omogočen dostop.

Glavno nagrado na berlinskem filmskem festivalu, ki se je zaključil sinoči, je dobil angleški film »A Kind of Loving« (Oblika ljubezni). Film prikazuje ljubezensko zgodbo v industrijskem okolju v Angliji. Zrežiral ga je John Schlesinger. Glavne vloge igralo Alan Bates, June Ritchie in Thora Hird. Nagrado za najboljšo režijo je dobil Francesco Rosi za film »Salvatore Giuliano«. Kot najboljši igravec je bil odlikovan Američan James Stewart za vlogo v filmu »Mister Bobbs gre na počitnice«. Nagrado za najboljšo žensko vlogo si delita Američanka Rita Gam in Švedinja Liveca Lindfors za vloge v filmu »No Exit« v ameriško-argentinski koprodukciji. Posebno nagrado za otroškega igravca je dobila korejska deklica Jon Jung Sum za vlogo v filmu »Zadnji dan«. Zatega medveda za najboljši kratki film je dobil nizozemski film »Umetnik Karel Appel«. Zahodnonemški film o otočju Galapagos je dobil srebrnega medveda. Kot najboljši mladinski film pa je bil nagrajen izraelski »Dajte mi deset obupanih mož«, ki prikazuje dogodivščine nekega Kibuca v Palestini za časa britanske oblasti. Mednarodno razodišče katoliškega filmskega centra pa je nagradilo film Ingmarja Bergmana »Kot ogleдалu«.

reči med nami največ žalostita moje srce. Prva moja žalost je, da nas neki Nemci, naši sosede, dostikrat zaničujejo. Oh, vedimo se tako, da bomo vse časti in hvale vredni pred Bogom in pred ljudmi, tako bomo nakladali na glavo svojih nasprotnikov goreče ogle in ne bodo imeli kaj slabega govoriti zoper nas naši sovražniki.

Druga žalost, katere moje srce boli, je slaba navada Slovencev, da se sramujejo svojega rodu in jezika in se marjati nočejo po slovensko, ako jih ogovorim v materinem jeziku. O nikarte tega! Ljubite svoj rod, spoštujte svoj jezik! Za čast svojega jezika vsak pošten mož bolj skrbi kakor pošten ženin za čast in poštenje svoje neveste. Pred Bogom ni nobenega razloka med Nemcem in Slovencem, vse ima eno ljubo, ki njemu zvesto služijo. Kakor se je Sv. Duh prikazal v podobah velikoternih jezikov, ravno tako naj se v vseh jezikih Bog hvali in časti v lepi slogi, edinstvi in krščanski ljubezni. In kakor je Bog Sv. Duh vse narode in jezike poklical v svojo sveto Cerkev, ravno tako bo tudi kdaj združil vse svoje zveste služabnike v svojem večnem kraljestvu.

M. van der Meersch:

Delo sem dobil!

(»Ribiči« — iz življenja Katoliške delavske mladine)

»Pa je res že čas, da ti dobimo delo.« Tako me je abbé Lootens skoro sleherni dan začel ogovarjati. Neko jutro je Dhoulthuis ves zasopel potrkal pri nas:

»Grouan Vassort išče delavce!«

Tvrđka »Bratje Grouan-Vassort in komp. ima v Roubaixu dve tovarni v različnih delih mesta. Posebej je predilnica, in spet na drugem kraju je tkalnica s stiskalnico in barvarnico. Na kratko jima pravijo: tovarna A in tovarna B.

Sprejet sem bil v stiskalnico za valjavca. Delo ni bilo težavno. Kmalu sem znal.

Izmed »bratov Grouan« sem videl le najmlajšega, gospoda Juliana, čemerne, neprijetnega človeka. K sreči je le poredko zahajal v stiskalnico. Gospod Vassort pa, majhen, vitek gospod z velikimi, sivimi brkami, se je natančno briga za naše delo. Nastopal je lepo, vendar je govoril le s svojim ravnateljem in z delovodji, z menoj pa nikoli.

Spločeka mi nikakor ni šlo v glavo, da je bil tako hladen do mene. Saj je on sam naročil, naj me sprejmejo. Torej me je vsekakor poznal. Pa se je vendarle zdelo, kakor da bi mene prav tako malo videl, kakor druge. Sicer pa je bil dober krščanski

mož, oče štirih otrok in si je prizadeval, da bi bil pravičen. Njegova zamisel je bila: socialni napredek od sodelovanju razredov. Ampak veroval je zgolj v politično akcijo. Gibanje mladih delavcev mu je bilo nekaj, kar v zraku plava, neka skrivnostna utopija. Sicer nam ni bil sovražen, a zmenil se za nas sploh ni. In to je bilo mnogo huje. Rajši imam sovražnika kakor pa takega skeptika. Odklanjal nam je vsakršno podporo in vsakršno pomoč. Res je, da mu to ni delalo težke vesti. Vendar sem zase prepričan: Ko bi bilo naše mlado gibanje izginilo, bi bili tega krivi ljudje njegovega kova.

Naš odkriti sovražnik je pa bil ravnatelj Siervenet. Ta ni pustil v tovarno nobenega žosista. Zato mu je moral gospod Vassort izrecno ukazati, naj me sprejme. Tega mi Siervenet ni odpustil. To sem kmalu občutil! Pri nastavljanju osebja je imel svoja načela. Sprejemal je ljudi, ki so jih priporočale nekatere politične stranke. Jaz sem mu bil nevaren primer, izjema, na katero bi se kasneje utegnil kdo sklicevati.

V ponedeljek zjutraj sem se z vso dobro voljo lotil novega dela. Katoliška akcija v velikem podjetju se mi je zdaj prvič nudila. Gnala me je le ena misel: da bi vse pridobil. In že se je začelo.

V oblačilnici me je ogovoril mlad možki:

»A tako, pike boš lovil? Preskrbeti si hočeš dober prostorček?«

Pa si je ogledoval moj znak.

»S tole stvarjo začneš v tovarni?« mi je zaklical drugi. In tretji je dejal:

»Veš kaj, fašistov tukaj ne maramo.«

Ugovarjal sem: »Nisem fašist!«

»Že prav, že prav! Taki, kakršni si ti, so vsi fašisti ali odpadniki.«

Nisem več ugovarjal, stopil sem v dvorano k valjavcem in začel delati. Okoli mene so tekali mladi fantje in odnašali zavojke sukna. Zraven mene so prepevali pesem o »mladi gardi«, da bi me jezili. Molčal sem. Ko smo opoldne odhajali, sem šel nekoliko za njimi. Pogovarjali smo se o nogometu, o velikih tekmah, ki bo, sam ne vem kdaj, ne kje, ne med kom. Delal sem se, kakor da bi me to na vso moč zanimalo. Zato so me brž imeli za kar prijaznega tovariša.

Pošteno sem se lotil dela. Vsako jutro sem pravočasno nastopil in zvečer odhajal med zadnjimi. Pri tem sem vselej vzel na piko tega ali onega ter pomagal, kjer koli sem le mogel. Tako sem se priljubil. Vem, da so se mi včasih smejali ter mi vzdali priimek »Jesus Kristus!«. Pa se pravzaprav nisem smel pritoževati, ravno narobe.

Splošno pri njih nisem bil slabo zapisan. Imenovali so me »modrijana«, sicer pa »dobrega fanta«. To se je nekoliko spremenilo, ko sem povedal, kaj sodim o npravnosti. Da bi dognali, je nekdo vtaknil v mojo omaro za obleko bogato ilustriran,

umazan list »Frivolités«. Nisem zinil besede, pač pa počakal, da je bilo nekaj delavcev okoli mene. Nato sem tisto stvar vpričo vseh raztrgal. Sledil je preprič z lastnikom. Tista umazanija bržčas ni bila poceni; ba je je stala sto sujev. Hudo sva se skregala. Zvečer pa mi je ravnatelj Siervenet pridikal o svobodi vesti, da je mišljenje drugih treba upoštevati itd.

Gospodu Siervenetu je ta prilika zelo prav prišla, da si je mogel mene privoščiti. Saj me nikoli ni maral, ker sem brez njegovega odobrenja prišel v tovarno, ker nisem bil vpisan v nobeno politično stranko, od koder je sicer jemal svoje osebe, zlasti pa zato, ker sem se predznil javno grajati njegovo osebno življenje. Spečal se je bil namreč z neko mojstrico, veliko, lepo in precej krepko žensko. Zato jo je pri delu protežiral. Bržčas so mu tiste moje opazke nesli na nos. Že po svojih notranjih občutkih ni zaupal žosistom in njihovu prizadevanju za npravno poštenost. Po vsem tem pač ni mogel do mene biti drugačen. Odkrito je pokazal, da me črti, ter mi je nalagal težka in umazana dela. Brisati sem moral olje pod statvami, strgati in odnašati umazanijo, ki se je nabirala v odtokih v barvarnici, v skladišču pa na visoke kupe zlagati po dva centa težke vreče sode. Loteval sem se dela brez godrnjanja, celo zadovoljen. Drugi so me zato še rajši imeli. (Dalje prihodnjic)

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

Louis Veuillot:

Paslednji menih pri sv. Albinu

Opatija Sv. Albina je bila bogata. Ko je izbruhnila revolucija, menihi niso odšli v begunstvo. Bilo jih je malo in so zavzemali le eno krilo obširnega samostana, kjer so sledile celice druga drugi in so se odpirale vse na isti hodnik. Neke zimske noči so vdrli k tem zaupljivim menihom revolucionarji. Brez vsake sodbe so kratko in malo poklali vse, razen enega samega, najmlajšega, ki je prebival v najbolj oddaljeni celici in je mogel pobegniti, še preden so dospeli morilci do njega.

Prišedši nekaj korakov iz samostana je mladi menih mislil, da ga bodo itak našli in da zato ni vredno bežati in ne braniti življenja. Pokleknil je in čakal na morilce. Toda teh ni bilo več. Čez nekaj ur sta mrz in lakota meniha prisilila, da je vstal in odšel mirno iskat kako zatočišče. Našel ga je v neki koči, katere lastnik ga je potem skrival ves čas preganjanja. Ko je pa postalo zopet nekoliko varnejše, se je vrnil v opatijo. Po tisti krvavi noči je ostala ta zapuščena: nekaka groza se je širila okoli nje in nihče ni upal stopiti vanjo. Menih je našel še vsa trupla tam, kjer so jih bili pustili morilci, in jih je pokopal sedaj.

Nato se je nastanil zopet v svoji nekdanji celici. Živel je tam dolgo let z nekaterimi starimi služabniki, ki so se bili tudi vrnili. Opravljal je vsa meniška opravila in se smatral za gospodarja vsega imetja, čigar nekdanja samostanska družina ni rešila in prostovoljno zapustila. Kadar so po gozdovih lovili brez njegovega dovoljenja, je ugovarjal proti taki samovoljni kršitvi lastninske pravice... Poslednji menih pri Sv. Albinu je bil mož strogega izraza, ki ni mnogo govoril in katerega so še redkeje videli, da bi se bil nasmehnil.

Nekega večera sta se zatekla v opatijo dva moža, ki ju je bila iznenadila strašna nevihta. Menih, ki so ga služabniki obvestili, je prišel k njima in jima ponudil gostoljubje, kot je imel navado ob drugih takih prilikah. Eden izmed obeh popotnikov je bil že precej prileten; imel je hudo ben izraz in je bil videti zaskrbljen, skoro plašen, drugi je bil pa njegov sin, star kakih dvajset let. Ko sta se napila in najedla ter se pogrela ob topli peči, je dejal oče, da pojdeta naprej. Toda nevihta je divjala še vedno, zato jima je menih svetoval, naj prenočita v samostanu. Tako je želel tudi mladenič.

»Moj oče ni hotel niti vstopiti,« je dejal smeje se, »bal se je slabega sprejema in

jaz sem skoro proti njegovi volji potrkal na samostanska vrata.«

»Res je,« je pristavil drugi, »in zelo sem vam hvaležen za gostoljubje, ki ste ga nama izkazali. Vendar bi nikakor, ne hotel ostati tu čez noč.«

Videti je bil v veliki zadregi in nekako prestrašen ter je bolj jecljal nego govoril. Toda menih je vztrajal:

»Ne bosta nam prav nič napoti; imamo dovolj praznih sob. V času revolucije so naredili tu mnogo prostora...«

»Da, da,« je hlatal popotnik, »slišal sem govoriti o tem, Toda nevihta je prešla in midva lahko odideva...«

Zagrmelo je in strašen piš mu je prekinil besedo. Prebledel je. Menih ga je pazljivo opazoval...

»Saj vidite, oče, kaj naju čaka na cesti ob takem vremenu in ob taki uri,« je prigovarjal še mladenič.

»Koliko bo pa že ura?« je vprašal starejši, ki je postajal vedno bolj bled.

Janko Kersnik:

KMETSKA SMRT

Stari Planjavec je bil še trden mož, dasi je gospodaril že nad trideset let na svojem lepem, obširnem posestvu. Njegovo življenje je teklo, kakor teče pač veliki večini, da ne vsakemu kmetškemu gospodarju: v prvi mladosti »pol joka, pol smeha«, potem v mladeniških letih doma dela toliko, kolikor je ravno treba; ob žegnanju in ob semánjih dneh malo več vina v glavo, ponoči pa malo vasovanja in malo tepeža; nato pride ženitev in svoje gospodarstvo in z njo in z njim vred – skrbi pa dela vedno več in več; kako nedeljo ali praznik zvečer romata še polna steklenica in prazen kozarec iz roke v roko, pa čez noč je vse prespano, vse veselje, vse hripavo petje, vse zabavanje in delo je spet tu in skrb za pridelek in imetek. Tako pride starost in z njo želja po počitku. Sin je dorasel; suče se že v drugem oddelku onega kolobarja, katerega završe vsi gospodarji na Planjavi od rojstva do groba; sedaj ob žegnanju že pleše in daje za vino in tepel se je tudi že nekolikokrat; da tudi vasuje, to se razume samo po sebi. Temu sinu torej se izbere nevesta, žena, stari pa leže k počitku: najprej v kot za široko, vedno toplo peč, a potem skoro, skoro venkaj v hladni vrtič okrog bližnje cerkvice svetega Marka.

Jecljajoč te besede, je pogledal podzavestno na svojo uro. Menih je stegnil roko in nekako oblastno prijel za uro, o kateri se mu je zdelo, da jo je spoznal. Bila je tista, ki jo je bil pustil v svoji celici, ko je bežal pred morilci.

Nato mu jo je zopet vrnil, ne da bi bil pokazal kako razburjenje.

»Ostanite tu!« je dejal mladeniču. »Lezite in se mirno odpočijte v tej postelji, ki jo je imel nekoč zadnji opat Sv. Albina. Vi pa,« je nadaljeval, obrnjen proti očetu, »stopite z menoj. Imam še drugo sobo, kjer boste morda lahko spali.«

Govoril je s tako mogočnim glasom in s tako veličastnim obrazom, da se je mož, kateremu so bile besede namenjene, dvignil in mu sledil, ne da bi bil mogel spregovoriti še kako besedo. Menih ga je peljal na konec hodnika v svojo lastno celico, iz katere je bil v oni krvavi noči pobegnil.

»Tukaj,« je dejal popotniku, »vam bo morda počitek manj težak... Tu ni bilo prelite krvi.« Mož je padel na kolena. Zadnji menih Sv. Albina mu je podelil svoj blagoslov.

»Spite, brat moj...«

In pustil ga je samega.

Dejali smo, da je bil stari Planjavec še trden mož; zato mu ni hodilo na misel, prepustiti posestvo enemu izmed treh sinov, ali pa, kakor se je bilo že zgodilo na Planjavi, vzeti zeta v hišo; saj je imel tudi hčer, ki je bila že za možitev. Stari je hotel še sam delati in skrbeti, dokler je bilo kaj moči. Le nekaj ga je storilo časih čemernega in zamišljenega; od mladosti že je imel bolezen, samo ob sebi ne varno, ki se tudi ni pogostoma pojavljala, a varen ni bil nikoli, ne doma ne v cerkvi, ne, ako je nakladal voz sena, vrhu njega stoječ, ne, ako je šel po ozki brvi, držeč čez bližnji potok. Božje ga je metalo, čeprav ne pogostokrat, ali kakor smo rekli, varen ni bil nikdar.

»Ubil se bom, ali pa bom utonil!« je dejal časih, toda navzlic temu je vendar mirno in ravnodušno hodil čez brv ali pa lezel na streho, kadar je bilo treba popravila. »Kakor mi je namenjeno!« se je tolažil potem z onim fatalizmom, ki ga je toliko med kmetškim ljudstvom.

Bilo je jeseni, ko je stari Planjavec znova – menda tretjič v dveh dnevih – ogledoval gola rebra na slamnati strehi svoje hiše.

»Prekriti, zakrpati se mora!« je dejal, vzel s police pri oknu zakrivljen nož, velel

sinu Antonu, naj pripravi nekoliko škopnikov ržene slame, sam pa je šel gori v breg do meje, ki je obkrožala njivo in kjer je raslo med robidovjem dokaj mladih belo-kožnih brez. Pod grmovjem prav na rumenem laporju je slonelo mnogo suhe praproti. Te je starec nabral, malo zmel, jo vložil v nizko kotlino kraj njive, nanjo pa vrgel nekoliko suhe jelkvine in smrečja, nalomljenega gori više v meji, ter praprotino vžgal. Skoro je plapolal ogenj iz kupa, na katerega je Planjavec še venomer nalagal goriva, in gost, bel dim se je iz pokajočega smrečja valil v dolino. Zdaj je starec vzel nož ter rezal brezovino, trebil posamične šibe in jih metal na kup kraj ognja. Ko je uvidel, da jih bo dovolj, je jemal spet vsako posebej s kupa, jo držal nad plamenom in vil v trto; saj je bil sam vse za svoj dom: oratar, tesar, kolar in krovec. Nocoj je hotel luknje v strehi prekriti in za to je potreboval brezovih trt, da priveže slamo ob prekle.

Bil je že malone gotov s trtami; ozrl se je doli proti domačiji, je li Anton tudi pripravil škopo; nagnil se je preko plamena in zavil z desnico trdo brezovo šibo okoli roke.

Kar mu je zašumelo v glavi.

»A-a-a-ah!« je zajčal in se po urojenem nagonu porinil stran od ognja; a stal je v gornjem bregu in se je opotekel spet nazaj.

Božje ga je vrglo. Pal je z obrazom naprej, telo malo v stran na desno držeč, roke pa pomolivši predse. Obe roki sta prišli v plamen, v žerjavico, a on ni ničesar čutil, in da bi tudi bil, ni imel več moči, da bi jih potegnil nazaj. Krč je bil prehud in izgubil je zavest.

V tem se je sin Anton, ki je bil ravno privlekel slamo pod kap, ozrl gori proti meji ter videl očetov padec. Glasno kričel je tekel gori, za njim še sestra in dekla in potegnili so očeta iz ognja. Tudi hlapec je pritekel, drugih sinov ni bilo doma, in prenesli so starca v hišo, na posteljo. Mati Planjavka je hotela pomagati, ali nji je slabo prišlo. Sedaj je svetoval eden to, drugi to, toda roki sta bili tako opečeni, da si nihče ni upal prijeti jih.

»Kislega zelja in ajdove moke dajte okoli,« je svetoval hlapec.

V sili je vsak svet dober. Storili so tako, močili starcu glavo in skoro se je spet zavedal. A sedaj je tulil od groznih bolečin.

Poslali so po duhovnika in po ranocelnika. Prvi je bil prišel prej, potem drugi. Starec ni mogel več vpiti, ampak apatičen je bil bolj in bolj. Spovedal se je in, ko ga je potem ranocelnik za silo obvezal, kakor je pač znal, je ležal mirno vznok in le časih, ko so bolečine postajale neznošne, se mu je izvil hripav »Uh-uh-uh« prav iz prsi. (Dalje prihodnjič)

N. V. GOGOLJ:

Plašč

I.
V nekem ruskem ministrskem oddelku... Bolje če ne povem v katerem. Zakaj ni bolj občutljivih ljudi, kakor so ministri, polkovniki in pisarniški uradniki, sploh vsi, ki se ukvarjajo s takimi posli. Če kdo koga razžali, že misli, da je v njem užaljen ves stan. Pravijo, da je nedavno nek kapitan ispravnik – ne vem, v katerem mestu je služil – vložil spomenico, v kateri jasno razlaga, da vladne odredbe nimajo nobenega učinka in da narod celó posvečeno ime »ispravnik« izgovarja zaničljivo, ne tako, kakor se spodobi, in v dokaz temu je spomenico priložil zajeten zvezek neke vrste romana, v katerem se na vsaki deseti strani pojavlja ispravnik, mestoma celo popolnoma nareskan. Zato bom, da se izognem vsakršni neprijetnosti, imenoval ministrski oddelek, v katerem se godi ta povest, ne k oddelek.

Torej v nekem ministrskem oddelku je služil uradnik precej skromne zunanosti. Bil je nizke postave, nekoliko kozavega obraza, nekoliko rdečelas, nekoliko kratkoviden, malo plešast in zgrbančenih lic tiste nezdruge barve, ki je učinek petrograjskega podnebja.

Kar se tiče čina – zakaj pri nas je ta okolnost najvažnejša – je bil, kar imenujemo večni titularni svetnik, iz katerega, kakor vemo, brijejo norca razni pisatelji, ki imajo lepo navado, da se zaletavajo v

tiste, ki se znajo braniti. Pisal se je naš junak Bašmačkin. Sam priimek kaže, da izhaja od bašmaka; toda zakaj, kdaj in kako se je to ime rodbine prijelo, ni znano. Oče, ded in celo svak, sploh vsi Bašmačkini so nosili škornje, na katerih so si dali menjati podplate vsako leto trikrat. Ime mu je bilo Akakij Akakjevič. Morebiti se bo čitatelju to ime zdelo nekoliko čudno in izumetničeno, toda prepričan naj bo, da tega imena niso nalašč izrabili, ampak so tako prinesle razmere, tako da mu drugega imena sploh niso mogli dati. Zgodilo se je pa to takole:

Akakij Akakjevič se je, če se ne motim, narodil ponoči 23. marca. Pokojna mati, soproga uradnika in izvrstna žena, je kakor se spodobi, sklenila, da otroka takej krstijo. Mati je še ležala na postelji nasproti vratom, desno od nje je stal boler Ivan Ivanovič Jeroškin, imeniten človek, ki je bil pisarniški ravnatelj v senatu, in botrica Arina Semjonovna Bjelobruškova, žena policijskega častnika, ki se je odlikovala po redkih čednostih. Otročnici so predlagali tri imena, iz katerih naj izbere tisto, ki ji je najbolj všeč: Mokija, Sosija in mučenika Hozdazata.

»Ne,« je rekla mati, »teh pa že ne maram.«

Odprli so koledar na drugem mestu in našli Trifilja, Dula in Barahazija. »To pa je res nesreča!« je vzkljnila mati. »Kakšna imena! Kar sem živa, jih nisem slišala. Če bi že bil Baradat ali Baruh – ne pa Trifilij in Barahazij.«

Zopet so prelistali stran – tam sta bila zapisana Pavsikahij in Bahtizij. »Že vidim, tako je namenjeno,« je dejala mati. »Če

je že tako, potem naj se otrok rajši imenuje kakor njegov oče. Oče je bil Akakij, naj bo še on Akakij. In tako se je imenoval Akakij Akakjevič. Otroka so krstili, naš mali Akakij Akakjevič pa se je jokal in kremžil tako, kakor da bi naprej vedel, da postane nekdanj titularni svetnik.

Pri kateri priliki in kdaj je Akakij Akakjevič nastopil službo v ministrskem oddelku in kdo mu je pripomogel do tega mesta, tega nihče več ne pomni. Vsi ravnatelji in načelniki ter predstojniki, ki so se drug za drugim vrstili, so ga videli sedeti na istem mestu, v istem položaju in činu, pri enem in istem delu, tako da so sčasoma prišli do prepričanja, da je prišel že na svet tak, kakršnega so videli za pisalnico mizo, v uradniški uniformi in s pišlo na glavi. V oddelku, v katerem je služil, se nihče ni oziral nanj. Sluge ne samo da niso vstajali, kadar je šel mimo njih – še pogledali ga niso, kakor da je preletela sprejemnico navadna muha. Načelniki so se do njega obnašali s hladnim despotizmom. Pride kakšen pomočnik pisarniškega ravnatelja pa mu vrže kup aktov naravnost pod nos, ne da bi mu rekel? »Prepišite, ali.« »To je nekaj zanimivega, imenitna zadeva,« ali kar koli, kakor je običaj pri dobro vzgojenih uradnikih. Akakij Akakjevič pa se je lotil aktov, ne da bi pogledal, kdo jih je položil predenj in ali je dotičnik sploh imel to pravico; vzel jih je in jih začel nemudoma prepisovati.

Njegovi mladi tovariši so se iz njega norčevali in uganjali na njegov račun svoje šale, ako se pri pisarniških osebah sploh more govoriti o šalah, ostroumnih namreč. Tako so na primer v njegovi navzočnosti

pripovedovali razne izmišljotine o njegovem življenju; za njegovo gospodinjo, sedemdesetletno starko, so trdili, da ga pretepa, ga spraševali, kdaj se bo z njo poročil, in so mu sipali na glavo koščke papirja, češ da sneži. Akakij Akakjevič pa se ni zmenil za nič, kakor da sploh nikogar ne vidi in ne sliši. Celo na njegovo delo te »šale« niso imele nobenega vpliva: navzlic vsemu nagajanju ni nikoli napravil nobene pomote. Če pa je bilo le preveč, kadar so ga sunili v roko, da ni mogel zastaviti peresa, je zavzdihnil: »Pustite me pri miru! Zakaj me žalite?« In nekaj ganljivega je bilo v teh besedah in v glasu, s katerim jih je izgovarjal.

Nekoč je mlad uradnik, ki je bil pred kratkim nastavljen, poskusil posnemati svoje tovariše in si dovolil svoje vrste šalo z Akakijem Akakjevičem. Ko ga je le-ta zavrnil na način, kakor smo povedali zgoraj, pa je mladi človek osupnil, kakor da ga je nekaj ošinilo, tako ga je zadel pogled Akakija Akakjeviča in njegov žalosten glas.

Odslej je vse okoli sebe videl in pojmoval drugače. Neka nadprirodna sila ga je oddaljevala od tovarišev, ki jih je doslej imel za dobro vzgojene, spodobne ljudi. In še dolgo potem v življenju se mu je sređi vesele družbe pojavila podoba neznanega uradnika s plešastim čelom in v ušesih so mu tiho zadonele pretresajoče besede: »Pustite me v miru. Zakaj me žalite?« In iz njih so odmevale še druge: »Ali nisem vaš brat?« In mladi človek je skril svoj obraz v roke in še marsikdaj v življenju se mu je stisnilo od žalosti srce, kadar je videl, kako veliko krutosti je v človeku. (Dalje prihodnjič)

Tekme za svetovno prvenstvo v telovadbi

Pri moških prvi Japonci, pri ženskah Rusinje. Pri posameznikih: prvi Rus Titow, pri ženskah prva Rusinja Latynina. Slovenec Cerar prejel za dve prvi mesti dve zlati medalji.

Izredno ostre borbe so bile na dnevnem redku pri letošnjih svetovnih tekmah v telovadbi, ki so se odvijale v Pragi in ki so bile že betnajste, odkar obstaja mednarodna telovadna zveza (ustanovljena je bila leta 1881). Že sami treningi, katere je absolvirala večina narodov nekaj dni pred samim tekmovanjem, so pokazali, da se je mednarodna vrhunska telovadba neverjetno razširila; obenem so pa nakazali ti treningi, da bo letošnje tekmovanje pokazalo vrhunske letošnje telovadbe, kakršne doslej svet še ni videl. In v resnici se je tako tudi zgodilo, kajti praško ljudstvo je menda blutito ta napredek in je zato posečalo zadnje preskušnje po več tisoč gledalcev, dočim jih je bilo pri tekmah stalno do 20.000.

Za svetovno telovadno prvenstvo tekmujejo moški in ženske in se uspehi enih kot drugih reprezentanc ločeno ocenjujejo. Moški tekmujejo v dvanajsterboju (obvezne in poljubne vaje na drogu, bradlji, krogih, konju z ročaji, preskoku čez konja in v talni telovadbi). Vrsta šteje šest tekmovalcev in se upoštevajo le uspehi najboljših petih za uvrstitev med državnimi reprezentancami. Posamezniki pa tekmujejo obenem za prvenstvo v celotnem dvanajsterboju in za prvenstvo na vsakem orodju posebej. Slično je pri ženskah s to razliko, da one tekmujejo samo na štirih orodjih (dvo-višinska bradlja, greda, skok čez konja in talna telovadba), se pravi, v osmerboju.

Oba mnogoboja sta zelo zahtevna, zlasti dvanajsterboj pri moških, ki spada med najtežja tekmovanja vobče. Edino olimpijski lahkoatletski deseterboj bi se mogel primerjati z njim in to tudi šele sedaj, ko v dveh dneh (prvi dan obvezne vaje, drugi dan pa poljubne) izvedejo program dvanajsterboja; tretji dan pa pride na vrsto takozvani »finale«, pri katerem morajo najboljši (6) na vsakem orodju še enkrat pokazati svojo poljubno sestavo za uvrstitev na posameznih orodjih.

Že takoj prvi dan tekmovanja se je pri obveznih vajah razvila silovita borba med glavnima rivaloma Sovjetsko Rusijo in Japonsko. Po obveznih vajah se je Rusom posrečilo samo za 0,05 točke pustiti Japonce zadaj in borba je bila tako dramatična, da je zasenčila uspehe telovadcev ostalih narodov, četudi so pokazali odlične uspehe tako Čehi, Kitajci, Italijani, Amerikanci, Poljaki in evropski prvak Cerar iz Ljubljane. Reprezentance (moške) so dosegle pri obveznih vajah tele uspehe: 1. Rusija 285,70 t., 2. Japonska 285,65 t., 3. Češka 280,45 t. Jugoslavija je tu na 9. mestu s 274,80 t. Pri posameznikih je na prvem mestu Rus Titow, na drugem Japonec Endo in na tretjem Slovenec Cerar. Taki so bili uspehi — kakor rečeno — v obveznem delu tekmovanja, kjer tekmujejo vsi v istih, se pravi v predpisanih vajah.

Končni rezultati narodnih reprezentanc in posameznikov v celotnem tekmovanju pa takole izgledajo:

Moštva: 1. Japonska 574,64 t.; 2. Rusija 573,15 t.; Češka 561,40 t.; Kitajska (rdeča) 559,00 t.; 5. Italija 557,20 t.; 6. Amerika 555,25 točk.

Posamezniki: 1. Juri Titov (Rus.) 115,65 t.; 2. Y. Endo (Jap.) 115,50; 3. B. Saklin (Rus.) 115,20 t.; 4. T. Ono (Jap.) 115,15 t.; 5. M. Cerar (Jugosl.) 114,30 točk.

Zmaga Japonske je popolnoma zaslužena, dočim je zmaga Rusa Titowa med posamezniki prav tesna in bolj posrečena kakor zaslužena, kar so pokazale dovolj nazorno finalne tekme posameznikov na posameznih orodjih, katere smo imeli priliko zasledovati v televiziji. Tu se je najbolj odlikoval Slovenec Cerar, mladi visokošolec iz Ljubljane, ki je odnesel kot edini med vsemi Japonci in Rusi dve zlati kolajni za svoji prvi mesti na konju z ročaji in na bradlji. Skoraj bi sodniki s svojo nepravilno odločitvijo odvzeli eno zlato kolajno temu odličnemu telovadcu, če ne bi praško občinstvo, ki je bilo zelo objektivno, s svojimi dolgotrajnimi protesti za-

tevalo pravično oceno za Cerarja. Rus Šaklin je namreč za svojo vajo na bradlji, ki jo je izvedel elegantno in sigurno, ki pa ni imela posebnih težkoč, prejel visoko oceno 9,80 točk. Ko je za njim nastopil Cerar, ki je svojo precej težjo in z riskantnimi gibi posejano vajo izvedel prefektno in elegantno, prejel od sodniškega zbora isto oceno (9,80 t.), je bilo potrpljenja občinstva v nabito polni dvorani konec. Verjetno bi prišlo še do večjega škandala, da ni mednarodna komisija razveljavila sodniško oceno in priznala Cerarju zasluženost in pravično oceno z 9,9 točkami. Vsa čast praškemu občinstvu, ki je bilo zelo objektivno in vse fine izvedbe enako odobraval, pa najsi je bil potem to Rus, Japonec, Kitajec, Jugoslovian ali Čeh. Pa ne smemo misliti, da se Čehi ne razumejo na telovadbo.

Pri dekletih so zasluženo zmagale Rusinje, tesno za njimi so Čehinje, nato pa Japonke. Med posameznicami je prva Rusinja Latynina, druga pa je Čehinja Časlavská.

Ivo Kermavner

Pri nas na Koroškem

KOTMARA VES
(Nova maša)

V nedeljo, 15. 7. ob 10. uri, bo v Kotmari vesi pel novo sv. mašo g. novomašnik **Tomaž Hao**, katerega so farani več let podpirali, da je kot misijonski bogoslovec mogel dovršiti svoje študije. Vabljeni!

ŽELEZNA KAPLA
(Nova maša)

Nova maša pri Devici Mariji v Trnju bo v nedeljo, dne 22. julija 1962, Kitajski novomašnik **Silvester Yuan**, kateri je študiral v Angliji in so ga podpirali med njegovim bogoslovnim študijem dobrotniki iz fare Železna Kapla, bo pel svojo novo mašo pri romarski cerkvi Mariji v Trnju ob 10. uri. Vsi priščno vabljeni!

DJEKŠE
(Birna)

Pred meseci že so nam sporočili iz Celovca: 15. julija bo na Djekšah birna.

Birna je nekaj veličastnega. Samo vsakih 8 let je birna v fari. Začnejo se priprave. To in ono je treba popraviti, prenoviti. In tik pred birno se začnejo plesti venci, postavljati mlaji in slavaloki.

Slednjič pride trenutek, ko se pripeljejo škof. Začnejo zvoniti z vsemi zvonovi in streljati. Na Djekše so prišli škof ob pol 8. uri zjutraj. Potem je bilo najprej izpraševanje otrok v šoli. Nekateri otroci odgovarjajo dobro, drugi so, kakor bi bili začarani. Ne odprejo ust in najnavadnejših reči ne znajo.

V 1. razredu: otrok riše na tablo šest resnic in jih našteva: prva, da je en Bog itd. Drugi je vprašan o Jezusovi mladosti. Gladko deklamira:

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PONEDELJEK, 16. 7.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda. — Rož, Podjuna, Zila v pesmi in glasbi. — 18.00 Vinček, oj vinček moj! — TOREK, 17. 7.: 14.15 Poročila, objave. — Bolje je paziti, kot zdraviti se. — SREDA, 18. 7.: 14.15 Poročila, objave. — V sredo popoldne v prijetni družbi... — ČETRTEK, 19. 7.: 14.15 Poročila, objave. — Otroci, poslušajte! — PETEK, 20. 7.: 14.15 Poročila, objave. — Z mikrofonom na obisku pri obirskih rudarjih. — SOBOTA, 21. 7.: 9.00 Od pesni do pesni — od srca do srca. — NEDELJA, 22. 7.: 7.30 Duhovni nagovor. — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Zvezda kliče Kralje tri,
Jezusa iskati so šli,
prinesli mu darove tri,
po drugem potu so odšli.

Dobro, pridna deklica, zvesto si poslušala veronauk in se učila! Zato pa zdaj znaš in odgovarjaš, da so veseli škof in tvoj angel varuh!

Tudi v tretjem razredu je šlo dobro. Otroci gladko odgovarjajo. Potem zapojejo pesem: »Lepa si, lep si, roža Marija«. Vidi se jim, da so jo že mnogokrat peli.

Tri četrt ure traja izpraševanje. Nehati je treba, zdaj bo ob 9. uri sprejem. Slovesen sprejem škofa.

Škofa smo nameravali slovesno sprejeti na vaškem trgu pri slavaloku pred cerkvijo. Pa je neprestano deževalo. Kdo bo stal na dežju? Zato je bil sprejem v lopi pred vhomom v cerkev. Vse je bilo bolj na kratko. Par deklamacij je izostalo, zato naj bo ena tukaj objavljena:

Prevzvišeni,
Vi prišli ste,
da v veri nas potrdite,
saj v šoli smo učili se:
le v veri je zveličanje!

Birna v veri nas potrdi,
da zvesto jo ohranimo,
jo stanovitno pričamo
in da po njej živimo!

Že sveti Jakob nas uči:
Če kdo po veri ne živi,
zastonj o veri govori,
brez del po veri — vere ni!

Pri birni pride Sveti Duh,
prinese sedem nam darov,
modrosti dar (1), zastopnosti (2),
dar sveta (3) in razločevanja (4).

Prinese Sveti Duh nam dar
moči (5) in pa pobožnosti (6).
In sedmi dar, potreben dar,
je strah pred Bogom (7), Stvarnikom.

Prevzvišeni, naš nadpastir,
spoštljivo Vas pozdravljamo!

Potem smo šli v cerkev. Na koro so peli: Ecce, sacerdos magnus — Glej, veliki duhovnik. Na orgle je igral knežanski organist Marko Majnrič, pd. Bučinik. Odkar nam je organistinja umrla, še nimamo svojega organista.

Potem je bila škofova maša s pridigo. Slovensko pridigo je imel gospod msgr. Kanduth. Ker je zunaj še vedno deževalo, so bile molitve za rajne kar v cerkvi. Nato je bila birna. Birnincev je bilo 82. Po birni je bila seja župnijskega sveta in farnege odbora. Po slavnostni južini so ob 2. uri popoldne škof v cerkvi blagoslavljal male otroke. Nato so se škof odpeljali na Knežo, kjer je bila še isti dan vizitacija in birna.

Dolgo nam bo ostal v spominu veliki dan sv. birne!

Obvestila

OPOZORILO NAROČNIKOM!

Polovica leta je za nami! Veliko naročnikov je že plačalo naročnino do konca leta 1962, mnogi le za prvo polletje, nekateri pa so zaostali s plačilom.

Vsem vestnim plačnikom se zahvaljujemo za njihovo točno plačevanje, ker nam s tem omogočajo redno izdajanje lista. Prosimo pa vse one, ki še niso plačali naročnine, da to sedaj storé.

Vsem naročnikom v Avstriji prilagamo poštne položnice (Erlagscheine), da z njimi plačajo naročnino do konca tega leta (1962).

Kdor je naročnino že plačal, pa bi kljub temu prejel položnico, zanj ta opomin ne velja, ampak se mu ob tej priliki zahvaljujemo za redno plačevanje. Položnico naj shrani za prihodnje plačilo.

Uprava lista »Naš tednik - Kronika«

SV. HEMA-ROZALIJA pri GLOBASNICI

Po popravilu strehe romarske cerkve sv. Heme je še ostala potreba urediti tudi lepo ubrano zvonjenje.

Ker so stroški veliki, so častilci sv. Heme in romarji ter dobrotniki priščno naprošeni, za darovi pomagati k dosegu tega cilja.

Za darove je vnaprej vsem darovalcem iskron »Bog plačaj!« Vplača se lahko tudi na ček. štev.: 185.686.

Župni urad Globasnica

SLOV. STUDENTJE NA DUNAJU

Klub slovenskih študentov na Dunaju (prej Klub koroških slovenskih akademikov na Dunaju) bo izdal ob 40-letnici svojega obstoja »ZBORNIK SLOVENSKE STUDENTOV«, ki bo na razpolago začel septembra.

»DEMOKRACIJA« NA TRŽASKEM

V pojasnitev k našemu poročilu v Našem tedniku - Kroniki omenimo, da je »Demokracija« list vseh demokratskih Slovencev na Primorskem, ki je ves čas častno vršil svoje poslanstvo, da je zamejske Slovence budil k narodni in protikomunistični miselnosti. Prva leta so list tiskali v Gorici; izdajatelj lista sta bila dr. Sfilgoj in g. Krpan in tudi odgovorni urednik je bil Gorican. Od leta 1948 pa ga tiskajo v Trstu.

Filmska ocena

Bistrica v Rožu. — Sobota, 14. 7.: Maribella, das Mädchen a. d. Titelblatt (IV). — Komedija. — Nedelja, 15. 7.: Der Priester von Quantana (IVa). — Dramatičen film o duhovniku, ki skuša spreobrniti meksikanskega bandita, pa to plača z življenjem. Za odrasle s premislekom. — Sreda, 18. 7.: Die Nackte in des Satans Hand (IVb). — Gangsterski šef z izsiljevanjem opravlja tihotapstvo in krade bisere. Za odrasle z resnim premislekom.

Borovlje. — Sobota, 14. 7.: Meine Frau, das Call-Girl (IVb). — Veseloigra. Zena policijskega inspektorja se mora otresti suma, da je takozvana »Call-Girl«. — Moralni zadržki, za odrasle z resnim premislekom! — Nedelja, 15. 7.: Das letzte Kapitel (IV). — Nemški domovinski film, ki se dogaja v norveškem gorovju. — Torek, 17. 7.: Insel der Amazonen (IVb). — Pustolovska zgodba, v kateri pride 7 maturantinj v roke gangsterjev. — Četrtek, 19. 7.: Die schwarze Hand der Mafia (IVa). — Gangsterski voditelji se bojujejo med seboj.

Dobri ves. — Sobota in nedelja, 14. in 15. 7.: Im weißen Röhl (III). — Film po znani spevoigri v barvah. — Sreda, 18. 7.: Dort wo der Berghof steht (III). — Mlad kmet si po mnogih težkočah pribori svoje dekle.

Miklavčev. — Nedelja, 15. 7.: Im weißen Röhl (III). — Film po znani spevoigri. — Četrtek, 19. 7.: Operation Amsterdam (IV). — Napet pustolovski film iz časa nemškega vpada na Holandsko.

Pliberk. — Sobota in nedelja, 14. in 15. 7.: Das Rätsel der grünen Spinne (IV). — Nekega morilca odkrijejo v nočnem lokalu. Kriminalni film. — Torek, 17. 7.: Dick und Doof erben eine Insel (III). — Veseloigra. — Donnerstag, 19. 7.: Gorilla läßt schön grüssen (IVa). — Kriminalni film.

Sinča ves. — Nedelja, 15. 7.: Wenn das Blut kocht (IV). — Vojna drama iz druge svetovne vojne, ki se dogaja v Vurmanskem pragozdu. — Ponedeljek in torek, 16. in 17. 7.: El Khobar, Schrecken der Wüste (II). — Muzikalna pustolovska zgodba. — Sreda in četrtek, 18. in 19. 7.: Der Tote lebt (IVa). — Brezmiselni gangsterski film. — Petek in sobota, 20. in 21. 7.: Gangsterjagd in Lederhosen (III). — Dolgočasna veseloigra.

St. Jakob v Rožu. — Sobota in nedelja, 14. in 15. 7.: Der Fischer von Galiläa (IV). — Arabska princeznja premagava svojo strast po maševanju z srečanjem s sv. Petrom in Kristusovim naukom. Površno gledanje na svetopisemsko dogajanje. — Torek, 17. 7.: Stienkämpfer wider Willen (III). — Veseloigra. Švedski zastopnik potuje v Španijo in doživi tam marsikatero pustolovščino. — Četrtek, 19. 7.: Entfesselte Leidenschaften (IV). — Napet film iz mornarskega življenja.

Vse „JOKA“-izdelke — kavče — preproge — žimnice — klavirje — harmonije dobite ugodno pri
FRANZ KREUZER's WtW.
prodaja pohištva in klavirjev
Klagenfurt, Kardinalplatz 1, tel. 23-60

Najnovije kmetijske stroje, štedilnike, pralne stroje, gospodinjske potreščine
ugodno in na obroke pri
HANS WERNIG
KLAGENFURT, Paulitschgasse (Prosenhof)

Blago za poletne obleke, posteljno perilo
Velika izbira -- zelo ugodne cene
L. Maurer
Klagenfurt Alter Platz 35